

**ХОВД АЙМГИЙН АРДЧИЛСАН НАМААС
2020 ОНЫ ОРОН НУТГИЙН ХУРЛЫН СОНГУУЛЬД
ОРОЛЦОХ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Баатарлаг дайчин, хөдөлмөрч уламжлалтай Ховдчуудтайгаа хамтран төрийн байгуулалт, эрх зүй, гадаад бодлого, эдийн засаг, нийгмийн хамгаалал, боловсрол, эрүүл мэнд, соёл урлаг, биеийн тамир, спорт, аялал жуулчлал, үйлдвэрлэл, дэд бүтэц, барилга хот байгуулалт, хөдөө аж ахуй, ногоон хөгжлийн бодлогын чиглэлээр зорьсон зорилго, төлөвлөсөн ажлуудаа хийж хэрэгжүүлэн Ховд аймгаа хөгжүүлэхийг ЭРХЭМ ЗОРИЛГО болгож, Ховд аймгийн АРДЧИЛСАН НАМ 2020 оны Орон нутгийн сонгуульд **“ЭХЛҮҮЛСНЭЭ ҮРГЭЛЖЛҮҮЛЖ, АМЛАСНАА ХЭРЭГЖҮҮЛНЭ”** мөрийн хөтөлбөрөө Та бүхэндээ толилуулж байна.

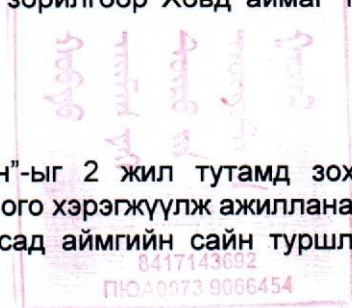
УИХ-ын снигуульд Ардчилсан намаас дэвшүүлсэн “МОНГОЛ ӨРХ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО 2020” мөрийн хөтөлбөрийг Засгийн газартай хамтарч хэрэгжүүлнэ.

1. ТӨРИЙН БАЙГУУЛАЛТ, ЭРХ ЗҮЙ, ГАДААД БОДЛОГЫН ХҮРЭЭНД

- Төрийн байгууллагуудын хүнд суртлыг багасгаж, авлига, хээл хахуульгүй “Ухаалаг засаглал” бодлого хэрэгжүүлнэ.
- Төрийн захиргааны үйл ажиллагааг цахим хэлбэрт шилжүүлж, шилэн дансны тогтолцоог олон нийтэд ил тод хэрэгжүүлж ажиллана.
- Иргэд аж ахуйн нэгжийн төрөөс авах үйлчилгээг бүрэн цахим хэлбэрт шилжүүлж, цахим өргөдөл гомдлын 11-11 төвийн үйл ажиллагааг сэргээнэ.
- Аймгийн удирдлагууд улирал тутамд үйл ажиллагааны тайлангаа иргэдэд нээлттэй тайлагнана.
- Бүх сумуудыг төрийн үйлчилгээний цахим (ТҮЦ) машинаар хангаж, Жаргалант суманд ТҮЦ машины тоог нэмэгдүүлнэ.
- Ажлын байрны сонгон шалгаруулалтыг шударга, ил тод, нээлттэй, удирдлагын нөлөөллөөс ангид болгоно.
- Гадаад харилцааг өргөжүүлэх цогц бодлогыг хэрэгжүүлж хөрөнгө оруулалт, нийгэм соёлын олон талт харилцааг эрс сайжруулна
- Их алтайн бүс нутгийн эдийн засаг, соёл, аялал жуулчлал, зам тээвэр, логиستيкийн төв болж хөгжинэ.
- Иргэдэд ээлтэй хот, иргэдэд ээлтэй аймаг болох бодлого баримтална.

2. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГЫН ХҮРЭЭНД

- Иргэдийн эдийн засаг санхүүгийн эрх чөлөөг хамгаална. Эдийн засаг нь өсөн тэлсээр буй хэдий ч өрх нь ядуурч байгаа буруу бодлогыг халах зорилгоор Ховд аймаг 1000 ажлын байр шинээр бий болгож, өрхийн орлогыг өсгөнө.
- Гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулалтыг бүх талаар дэмжинэ.
- Авлига, хээл хахуульгүй бизнесийн салбарыг бий болгоно.
- Бизнесийн чөлөөт өрсөлдөөнийг дэмжинэ.
- “Ховд аймагт хөрөнгө оруулагчдын олон улсын чуулган”-ыг 2 жил тутамд зохион байгуулж, дотоод, гадаадын хөрөнгө оруулалтыг татах бодлого хэрэгжүүлж ажиллана.
- Ховд аймгийн өрсөлдөх чадварыг сайжруулахын тулд бусад аймгийн сайн туршлага, оновчтой шийдлийг нэвтрүүлнэ.



- Тендерийн сонгон шалгаруулалтыг авлига, сонирхлын зөрчлөөс ангид, олон нийтэд ил тод болгоно.
- Ховд хотод үйл ажиллагаа явуулж буй задгай захуудыг ээлж дараатай битүү зах болгоно.
- Хөшөөт болон орон нутгийн бусад уул уурхайд Ховд аймгийн иргэд, жолооч нар, бэлтгэн нийлүүлэгчид түлхүү оролцдог байхад анхаарч, тэдний эрх ашгийн ханган ажиллана.
- МоЭнКо ХХК-тай байгуулсан гэрээг шинэчлэн уул уурхан бусад компаниудын хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулж, Ховдчуудын эрх ашгыг хамгаална.
- Сумуудад жижиг дунд үйлдвэрийг дэмжих зорилгоор хөнгөлөлттэй зээлээр дэмжлэг үзүүлнэ.
- Өрхийн орлогыг нэмэгдүүлэх зорилгоор сум, аймгийн төв, цаашлаа орон нутгийн малчдын дунд “Хуримтлалын бүлэг” олноор байгуулж, ажилгүй, өрхийн орлогогүй, эмзэг бүлгийн иргэдэд өрхийн санхүүгийн боловсрол олгох, орлого, зарлагаа зөв тооцох, үр дүнтэй зарцуулах, хуримтлал үүсгэх буюу баялаг бүтээх аргачлалд суралцуулах зорилгоор хуримтлалын бүлгээр амжилтад хүрсэн үндэсний загвар бүлгийн бодит жишээнээс суралцахад дэмжлэг үзүүлнэ.
- Шинээр ажлын байр бий болгосон, ажиллагсдынхаа ур чадварыг дээшлүүлэх, мэргэшүүлэх, тэдний нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх талаар идэвх санаачилгатай ажиллаж, тогтвортой үйл ажиллагаа явуулж, ажлын байраа хадгалсан, аймгийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд хувь нэмэр оруулж байгаа аж ахуйн нэгжийг бодлогоор дэмжинэ.

3.ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ХҮРЭЭНД

➤ Боловсрол, хүний хөгжил

- Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар сургууль, цэцэрлэг, дотуур байр шинээр барьж, их засварууд хийнэ.
- Боловсролын салбарт төсөл, хөтөлбөрүүд хэрэгжүүлнэ.
- Ховд их сургуулийг судалгааны их сургууль болгох чиглэлд хамтран ажиллана. Шинжлэх ухааныг төрөөс дэмжих хүрээнд үйлдвэрлэл, бизнестэй уялдсан судалгаа шинжилгээ, инновацид суурилсан гарааны бизнесүүдийг дэмжинэ.
- Ховд их сургуульд судалгааны төв байгуулж, лабораторийн тоног төхөөрөмжийг шинэчилнэ.
- “Хөгжил Политехник” коллежийг түшиглэн хөдөлмөрийн зах зээлд эрэлт хэрэгцээтэй ангийг шинээр нээнэ.
- Багш нарын хичээл практикийн зардлыг олгох төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- “Ном”, “Авьяас” хөтөлбөрүүдийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.
- Иргэдэд зориулсан цахим боловсролын төвийг байгуулна.
- “Багш хөгжлийн ордон” барьж байгуулна.
- “Чадварлаг багш”, “Чадварлаг сурагч” хөтөлбөрүүд хэрэгжүүлнэ.

➤ Нийгмийн халамж, хамгаалал

- Ахмадууд, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, гадаадад эмчлүүлэх зайлшгүй шаардлагатай хүмүүсийн эмчилгээний зардалд зориулсан “Энэрэл” сан байгуулна.
- Бүтэн болон хагас өнчин хүүхдүүдэд сар бүр олгох урамшууллыг нэмэгдүүлнэ.
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөгжил, нөхөн сэргээлт, сувилалын төв байгуулна.
- Хотын нийтийн тээврийн автобусны чиглэл, хүртээмжийг нэмэгдүүлж хүүхэд, өндөр настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тасалбарын үнийг аймгийн төсвөөс хариуцна.
- Өрх толгойлсон, ажилгүй, орлогогүй иргэдийн нийгмийн асуудалд анхаарна.
- “Гэр бүл хөгжлийн төв” байгуулна.
- 40-өөс дээш насны болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг ажлын байраар хангасан аж ахуйн нэгжүүдийг урамшуулна.

ПНОА 0073 0000454

➤ *Эрүүл мэнд*

- Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар эмнэлэгүүд шинээр барьж, их засварууд хийнэ.
- Сумдын эмнэлгүүдийг орчин үеийн тоног төхөөрөмж, аппарат хэрэгслээр бүрэн хангана.
- Сумдын иргэдийг жил тутамд эмчийг үзлэгт хамруулж, эрүүл мэндийн асуудалд анхаарч ажиллана.
- Эмнэлгийн яаралтай тусламжийн нэгдсэн сүлжээг бий болгож, "Цахим эмнэлэг" хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудыг бодлогоор дэмжиж ажиллана.
- "Эрүүл хүүхэд" хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- Эрүүл, идэвхтэй аж төрөх талаар олон нийтэд ойлголт өгөх сургалт, сурталчилгааг нэмэгдүүлнэ.
- Хүний эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлж буй хүнсний бүтээгдэхүүн, ногоонд хяналт тавьж "Эко хүнс" хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

➤ *Соёл урлаг*

- Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар аймгийн музей, номын сангийн барилгуудыг шинээр барьж ашиглалтанд оруулна.
- Угсаатны бүлгүүдийн урлаг, соёлыг өвлөн уламжлуулах зорилгоор урлаг, соёлын наадмуудыг зохион байгуулна.
- Ардын язгуур урлаг (хөөмий, тууль, цуур, уран нугаралт, бий биелгээ)-ийг гадаад, дотоодод сурталчлах, аялал жуулчлалыг татах арга хэмжээг төрийн болон хувийн хэвшил, олон улсын байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлнэ.
- Аймаг, сумдын соёлын төв, сургуулиудын номын санг чухал шаардлагатай ном хэрэглэгдэхүүнээр баяжуулах ажлыг хийж хэрэгжүүлнэ.
- Аймаг, сумдын соёлын төвийг тасралтгүй үйл ажиллагаатай байлгах хүрээнд соёлын арга хэмжээг өргөжүүлж, идэвхжүүлнэ.

➤ *Биеийн тамир, спорт, аялал жуулчлал*

- Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар спорт заалууд шинээр барина.
- Нийтийн биеийн тамирыг хөгжүүлэх чиглэлд анхаарал хандуулж ажиллана. Нийтийн биеийн тамирын чиглэлээр үйлчилгээ үзүүлэх багтаамж ихтэй байгууламж, талбай бий болгох төслүүдийг төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлнэ.
- "Бага олимп" спортын олон төрөлт уралдаан, тэмцээнийг зохион байгуулна.
- "Аваргууд" хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.
- Ховд хотын иргэдийн эрүүл амьдрах орчин бүрдүүлэх зорилгоор богино зайд явган болон дугуйн аяллын зам, маршрут бий болгож үе шаттай хөгжүүлнэ.
- Аймгийн төвд дугуйн замыг эрс нэмэгдүүлнэ.
- Спортын олон төрлөөр өсвөр, залуучууд, насанд хүрэгчдийн үндэсний хэмжээний тэмцээнүүдийг аймагтаа зохион байгуулах талаар санаачлагатай ажиллана.
- Спортын бие даасан холбоод, клубуудын үйл ажиллагааг төрөөс бүх талаар дэмжин ажиллана.
- "Мөнгөлөг шагшуурга" цас мөсний баяр, "Өв соёлын наадам"-ыг олон улсын болон аялал жуулчлалын байгууллагуудтай хамтран жил бүр зохион байгуулна.
- "Ховд аймгийн өдрүүд"-ийг Улаанбаатар хотод зохион байгуулж, Ховдод үйлдвэрлэж буй бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэл, олон угсаатны бүлгүүдийн соёл урлагийг сурталчилна.
- Жаргалант суманд хоёр голын дунд амралт, аялал жуулчлалын "Эко" парк байгуулна.
- Орон нутгийн иргэд, олон нийтийн амьдралд сайнаар нөлөөлөх, жуулчдад чанартай үйлчилгээ үзүүлэх аялал жуулчлалын дэд бүтцэд хувийн хөрөнгө оруулалтыг дэмжиж ажиллана.
- Сум орон нутгийн байгаль газар зүйн орчин, түүх, археологийн дурсгалууд, соёлын онцлогт тохирсон аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.

4. ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ДЭД БҮТЭЦ, БАРИЛГА ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ХҮРЭЭНД

- Эрдэнэбүрэний усан цахилгаан станцыг барьж байгуулна.
- Буянт голын Бугат үзүүр дээр далан барьж Усан цахилгаан станц барьна.
- Экспортын чиг баримжаатай хөдөө аж ахуй-хөнгөн үйлдвэрийн кластерийг аймгийн түвшинд хөгжүүлнэ.
- Төв суурин газруудад мах, сүүний хэрэгцээг хангах үйлдвэр, цехүүдийг олноор барьж байгуулна.
- Цементний үйлдвэр, нарны цахилгаан станц, арьс шир, ноос, нэхий боловсруулах үйлдвэр барьж байгуулна.
- Хүнсний ногооны тариалалт, чанар эрүүл ахуйн стандартын хангах зорилгоор Эко бордооны үйлдвэр байгуулна.
- Ховдын тарвас, улаан лооль, амтат гуа боловсруулах пакетлах үйлдвэлийг бодлогоор дэмжинэ.
- Сумдын онцлог, газар зүйн байршил, түүхий эдийн нөөцөд тулгуурлан “Нэг сум-Нэг үйлдвэр” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- Орон нутгийн өмчит орон сууц нийтийн аж ахуйн компани (ОСНААК) байгуулж, шугам сүлжээ, орон сууцны тохижилт үйлчилгээний асуудлуудыг шийдвэрлэнэ.
- Ховд хотын хогийн асуудыг бүрэн шийдвэрлэж, хог боловсруулах, буцаан ашиглах үйлдвэр байгуулна.
- Ховд хотыг жилийн дөрвөн улиралд хэрэглээний халуун усаар хангана.
- Хов хотын гэр хорооллын гудамжинд явган хүний зам тавьж, гэрэлтүүлгүүд хийнэ.
- Ховд хотын цэвэрлэх байгууламжийг өргөтгөнө.
- Ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, өрх толгойлсон эцэг, эх, залуу гэр бүл, жижиг бизнес эрхлэгчид, төрийн албан хаагчдад зориулсан түрээсийн орон сууц барих хөтөлбөрийн ЗГ-тай хамтарч хэрэгжүүлнэ.
- Ховд хотын нийтийн тээврийн үйлчилгээг өргөжүүлнэ.
- Бүх баг алслагдсан нутгуудад утасны сүлжээ оруулна.
- Орон нутагт өндөр хурдны интернэтийн сүлжээг өргөтгөнө.
- Ховд хотын дулаан хангамжийг жил бүрийн 9 сарын 15-нд эхэлж 5 дугаар сарын 15-нд хаадаг болгоно. Хуучирсан шугам сүлжээг шинэчлэн засварлаж өвлийн цагт халдаггүй байдлыг бүрэн арилгана.
- Дулааны 2-р станцын хүчин чадлыг өргөтгөж, гэр хорооллын гудамжуудыг инженерийн шугам сүлжээнд холбоно.
- Сумын төвүүдийг инженерийн шугам сүлжээнд бүрэн холбон, төвлөрсөн халаалтын системд холбож дуусгана.
- Ховд хотод орчин үеийн шийдэл бүхий, эдийн засгийн хэмнэлттэй үнийн уян хатан сонголттой “Хаус хороолол”-дыг хувийн хэвшилтэй хамтарч олноор бий болгоно..
- Ховд хотод 10 км хатуу хучилттай замыг барьж байгуулна.
- Сумдыг хатуу хучилттай замаар холбоно.
- Ховд хотыг баруун бүсийн ачаа тээвэр, худалдааны нээлттэй бүс болгож хөгжүүлнэ.
- Ховд хот, Булган суманд ачаа таавар ложистикийн төвийн хувийн хэвшилтэй хамтран байгуулна
- Ховд хотын ерөнхий төлөвлөгөөг чанд мөрдөж, шинээр 4 газарт хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө баталж, хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.
- Хуучирч муудсан орон сууцууд, гэр хорооллуудыг дахин төлөвлөлтөнд оруулна.
- Хуучны орон сууцны дулааны алдагдлыг бууруулах зорилгоор дулаалах төслийг хэрэгжүүлнэ.
- Ховд хотын гэр хорооллын замын уулзваруудад гэрлэн дохио суурилуулна.
- Сумын төвүүдийг дахин төлөвлөж, ногоон байгууламж, дэд бүтэц, барилга байгууламж, гэрэлтүүлэг бүхий орчин, сууринг хөгжүүлж, шинэчлэлийг иргэдийн оролцоотой хэрэгжүүлнэ.
- “Сумандаа сайхан амьдаръя” төсөл хэрэгжүүлнэ.
- Нийтийн халуун усгүй сумуудад сэргээгдэх эрчим хүчний шийдлээр халуун усны газар байгуулна.

- Олон улс, улс, орон нутгийн чанартай авто замуудад олон улсын стандартын дагуу тэмдэг тэмдэглэгээ хийнэ.
- Олон улс, улс, орон нутгийн чанартай авто замын засвар арчлалт, хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангаж ажиллана.
- Аймгийн төвийн алслагдсан хэсэг болон сумдын мэдээлэл харилцаа, холбооны хүчин чадал, интернетийн хурд, сүлжээний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.
- “Жишиг сум”, “Жишиг баг” байгуулах ажлыг дэс дараатай зохион байгуулна.

5. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГЫН ХҮРЭЭНД

- Малын тооноос илүү чанарт анхаарч, малын төрлийг зохистой харьцаанд хүргэж, эдийн засгийн ашигтай технологид суурилсан мал аж ахуйг төрийн бодлогоор дэмжинэ.
- Малчдын оролцоонд тулгуурлан бэлчээр нутгийн тогтвортой ашиглалтыг хангаж, доройтсон бэлчээрийг сэргээх ажлыг тодорхой түвшинд хийж хэрэгжүүлнэ.
- “Чинээлэг малчин”, “Эко малчин” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- Залуу малчдыг дэмжих “сайн малчин” хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлнэ.
- Цөөн тооны малтай өрхүүдийг “Малжуулах хөтөлбөр”-т хамруулна.
- Малын чанар, үүлдэр угсааг сайжруулах, эрүүлжүүлэхэд голлон анхаарна.
- Сумуудад цагаан идээ боловсруулах үйлдвэр шинээр барьж байгуулна.
- Малын тэжээлийн ургамлын тариалалтыг нэмэгдүүлнэ.
- Тариалан эрхлэгчид, хүнсний ногоо тариалагчдыг бодлогоор дэмжинэ.
- Дөрвөн улирлын хүлэмжийн аж ахуйг бодлогоор дэмжин, суурин газрын хүн амыг шинэ ургацын ногоогоор хангана.
- “Алим, жимс жимсгэнэ” хөтөлбөр хэрэгжүүлж алимны жимсний тариалалтыг нэмэгдүүлж, импортыг орлох чанартай, эко бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд ОНХС-аас дэмжлэг үзүүлнэ.
- Улаанбаатар хот болон баруун аймгуудад Ховд аймгийн газар тариалан, МАА-н гаралтай бүтээгдэхүүнийг худалдан борлуулах цэгийг байгуулна.
- Ногоо тарих хадгалах зарж борлуулах нэгдсэн сүлжээг бий болгож, аймгийн хүнсний ногооны брэндийн нэр хүндийг өсгөх, чанарын стандартыг шат дараатай дээшлүүлж, олон улсын стандартад хүргэнэ. Ингэснээр улирлын чанартай хүнсний ногооны ханшийн савлагаа, ногооны үнэгүйдлээс сэргийлж, ногоочдын орлогыг нэмэгдүүлнэ.
- Усалгаатай тариалан эрхлэх, техник, технологийн шинэчлэл хийх ажлыг эрчимжүүлж, тариалан эрхлэх иргэд, аж ахуйн нэгжийн санаачилгыг хөрөнгө оруулалтын бодлогоор дэмжинэ.
- Усан хангамжыг нэмэгдүүлэх зорилгоор хиймэл нуур, хөв цөөрөм байгуулах иргэд, аж ахуйн нэгжийн санал санаачлагыг дэмжинэ.
- “Утаагүй Ховд” хөтөлбөр хэрэгжүүлж, түүхий нүүрсийг хориглож эко утаагүй шахмал түлшний үйлдвэрүүдийг бүх талаар дэмжинэ. Ховд хотын утааг 50 хувь бууруулна.
- Нам даралтын зуухуудыг буулгаж, халаалтын нэгдсэн системд холбоно.
- Буянт голын бохирдлын асуудлыг шийдвэрлэж, Буянт голын ай савыг хамгаална.
- Ховд хотын дээд захаар ирж байгаа турбог хос болгон өргөжүүлэх замаар ногоон бүс байгуулах усан хангамжыг хоёр дахин нэмэгдүүлнэ.
- Ногоон хөгжлийн загвар аймаг, сум, баг, байгууллага болох санаачлагыг бодлогоор дэмжиж, ногоон байгууламжуудыг нэмэгдүүлнэ.
- Иргэдийн амралт чөлөөт цагаа өнгөрүүлэх, эрүүл амьдрах нөхцлийг бүрдүүлэх зорилгоор цэцэрлэгт хүрээлэн байгуулна.
- Ховд хотын 1-р бүсийг шороогүй болгох хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ. /1 км радиус дотор/
- Орчноо ногооруулсан иргэд, аж ахуйн нэгжийг урамшуулах тогтолцоог бүрдүүлнэ.
- Аймгийн нийт нутаг дэвсгэрийн 55-аас доошгүй хувийг улсын тусгай хамгаалалтанд хамруулах бодлого хэрэгжүүлнэ
- Бэлчээрийн усан хангамжийг нэмэгдүүлж, худаг, уст цэгүүд олноор гаргаж, булаг шандуудыг сэргээнэ.
- Ой, рашаан булаг хамгаалсан, өөрийн хөрөнгөөр нөхөн сэргээсэн иргэн, аж ахуйн нэгжийг төрөөс урамшуулна.

- вд хадлан тэжээл бэлтг
менежментийг сайжруул
лдмэлийн ухаалаг хянал
рэгжүүлж, хөрсний бо
- 8-771-0882
ДТЭХЗХС-63454

.....

Жаргалант сумын Ардчилсан намын хорооны
2020 оны 06 дугаар сарын 17-ний
өдрийн хуралдаанаар
хэлэлцэн батлав

**ХОВД АЙМГИЙН ЖАРГАЛАНТ СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМААС
2020 ОНЫ ОРОН НУТГИЙН ХУРЛЫН СОНГУУЛЬД
ОРОЛЦОХ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Жаргалант сумын иргэдтэй хамтран төрийн байгуулалт, эрх зүй, гадаад бодлого, эдийн засаг, нийгмийн хамгаалал, боловсрол, эрүүл мэнд, соёл урлаг, биеийн тамир, спорт, аялал жуулчлал, үйлдвэрлэл, дэд бүтэц, барилга хот байгуулалт, хөдөө аж ахуй, ногоон хөгжлийн бодлогын чиглэлээр зорьсон зорилго, төлөвлөсөн ажлуудаа хийж хэрэгжүүлэн Ховд аймгаа хөгжүүлэхийг ЭРХЭМ ЗОРИЛГО болгож, Жаргалант сумын АРДЧИЛСАН НАМ 2020 оны Орон нутгийн сонгуульд **“ЭХЛҮҮЛСНЭЭ ҮРГЭЛЖЛҮҮЛЖ, АМЛАСНАА ХЭРЭГЖҮҮЛНЭ”** мөрийн хөтөлбөрөө Та бүхэндээ толилуулж байна.

Аймгийн Ардчилсан намаас дэвшүүлсэн **“МОНГОЛ ӨРХ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО 2020”** мөрийн хөтөлбөрийг Засгийн газартай хамтарч хэрэгжүүлнэ.

1. ТӨРИЙН БАЙГУУЛАЛТ, ЭРХ ЗҮЙ, ГАДААД БОДЛОГЫН ХҮРЭЭНД

- Төрийн байгууллагуудын хүнд суртлыг багасгаж, авлига, хээл хахуульгүй “Ухаалаг засаглал” бодлого хэрэгжүүлнэ.
- Төрийн захиргааны үйл ажиллагааг цахим хэлбэрт шилжүүлж, шилэн дансны тогтолцоог олон нийтэд ил тод хэрэгжүүлж ажиллана.
- Сумын удирдлагууд улирал тутам үйл ажиллагааны тайлангаа иргэдэд нээлттэй тайлагнана.
- Жаргалант суманд ТҮЦ машины тоог нэмэгдүүлнэ.
- Ажлын байрны сонгон шалгаруулалтыг шударга, ил тод, нээлттэй, удирдлагын нөлөөллөөс ангид болгоно.
- Гадаад харилцааг өргөжүүлэх цогц бодлогыг хэрэгжүүлж хөрөнгө оруулалт, нийгэм соёлын олон талт харилцааг эрс сайжруулна
- Иргэдэд ээлтэй хот, иргэдэд ээлтэй аймаг болох бодлого баримтална.

2. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГЫН ХҮРЭЭНД

- Гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулалтыг бүх талаар дэмжинэ.
- Авлига, хээл хахуульгүй бизнесийн салбарыг бий болгоно.
- Бизнесийн чөлөөт өрсөлдөөнийг дэмжинэ.
- Тендерийн сонгон шалгаруулалтыг авлига, сонирхлын зөрчлөөс ангид, олон нийтэд ил тод болгоно.
- Сумуудад жижиг дунд үйлдвэрийг дэмжих зорилгоор хөнгөлөлттэй зээлээр дэмжлэг үзүүлнэ.
- Шинээр ажлын байр бий болгосон, ажиллагсдынхаа ур чадварыг дээшлүүлэх, мэргэшүүлэх, тэдний нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх талаар идэвх санаачилгатай ажиллаж, тогтвортой үйл ажиллагаа явуулж, ажлын байраа хадгалсан, аймгийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд хувь нэмэр оруулж байгаа аж ахуйн нэгжийг бодлогоор дэмжинэ.

3. ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ХҮРЭЭНД

➤ *Боловсрол, хүний хөгжил*

- Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар сургууль, цэцэрлэг, дотуур байр шинээр барьж, их засварууд хийнэ.
- Боловсролын салбарт төсөл, хөтөлбөрүүд хэрэгжүүлнэ.
- “Ном”, “Авьяас” хөтөлбөрүүдийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.
- Иргэдэд зориулсан цахим боловсролын төвийг байгуулна.
- “Багш хөгжлийн ордон” барьж байгуулна.
- “Чадварлаг багш”, “Чадварлаг сурагч” хөтөлбөрүүд хэрэгжүүлнэ.

➤ *Нийгмийн халамж, хамгаалал*

- Ахмадууд, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, гадаадад эмчлүүлэх зайлшгүй шаардлагатай хүмүүсийн эмчилгээний зардалд зориулсан “Энэрэл” сан байгуулна.
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөгжил, нөхөн сэргээлт, сувилалын төв байгуулна.
- Хотын нийтийн тээврийн автобусны чиглэл, хүртээмжийг нэмэгдүүлж хүүхэд, өндөр настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тасалбарын үнийг аймгийн төсвөөс хариуцна.
- Өрх толгойлсон, ажилгүй, орлогогүй иргэдийн нийгмийн асуудалд анхаарна.
- “Гэр бүл хөгжлийн төв” байгуулна.
- 40-өөс дээш насны болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг ажлын байраар хангасан аж ахуйн нэгжүүдийг урамшуулна.

➤ *Эрүүл мэнд*

- Сумдын эмнэлгүүдийг орчин үеийн тоног төхөөрөмж, аппарат хэрэгслээр бүрэн хангана.
- Сумдын иргэдийг жил тутамд эмчийг үзлэгт хамруулж, эрүүл мэндийн асуудалд анхаарч ажиллана.
- Эмнэлгийн яаралтай тусламжийн нэгдсэн сүлжээг бий болгож, “Цахим эмнэлэг” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудыг бодлогоор дэмжиж ажиллана.
- “Эрүүл хүүхэд” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- Эрүүл, идэвхтэй аж төрөх талаар олон нийтэд ойлголт өгөх сургалт, сурталчилгааг нэмэгдүүлнэ.
- Хүний эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлж буй хүнсний бүтээгдэхүүн, ногоонд хяналт тавьж “Эко хүнс” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

➤ *Соёл урлаг*

- Угсаатны бүлгүүдийн урлаг, соёлыг өвлөн уламжлуулах зорилгоор урлаг, соёлын наадмуудыг зохион байгуулна.
- Ардын язгуур урлаг (хөөмий, тууль, цуур, уран нугаралт, бий биелгээ)-ийг гадаад, дотоодод сурталчлах, аялал жуулчлалыг татах арга хэмжээг төрийн болон хувийн хэвшил, олон улсын байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлнэ.
- Жаргалант сумын сургуулиудын номын санг чухал шаардлагатай ном хэрэглэгдэхүүнээр баяжуулах ажлыг хийж хэрэгжүүлнэ.

➤ *Биеийн тамир, спорт, аялал жуулчлал*

- Нийтийн биеийн тамирыг хөгжүүлэх чиглэлд анхаарал хандуулж ажиллана. Нийтийн биеийн тамирын чиглэлээр үйлчилгээ үзүүлэх багтаамж ихтэй байгууламж, талбай бий болгох төслүүдийг төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлнэ.
- “Бага олимп” спортын олон төрөлт уралдаан, тэмцээнийг зохион байгуулна.
- “Аваргууд” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.
- Ховд хотын иргэдийн эрүүл амьдрах орчин бүрдүүлэх зорилгоор богино зайд явган болон дугуйн аяллын зам, маршрут бий болгож үе шаттай хөгжүүлнэ.
- Жаргалант сумын төвд дугуйн замыг эрс нэмэгдүүлнэ.
- Спортын олон төрлөөр өсвөр, залуучууд, насанд хүрэгчдийн үндэсний хэмжээний тэмцээнүүдийг аймагтаа зохион байгуулах талаар санаачлагатай ажиллана.
- Спортын бие даасан холбоод, клубуудын үйл ажиллагааг төрөөс бүх талаар дэмжин ажиллана.
- “Мөнгөлөг шагшуурга” цас мөсний баяр, “Өв соёлын наадам”-ыг олон улсын болон аялал жуулчлалын байгууллагуудтай хамтран жил бүр зохион байгуулна.
- Жаргалант суманд хоёр голын дунд амралт, аялал жуулчлалын “Эко” парк байгуулна.
- Сум орон нутгийн байгаль газар зүйн орчин, түүх, археологийн дурсгалууд, соёлын онцлогт тохирсон аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.

4. ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ДЭД БҮТЭЦ, БАРИЛГА ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ХҮРЭЭНД

- Жаргалант суманд мах, сүүний хэрэгцээг хангах үйлдвэр, цехүүдийг олноор барьж байгуулна.
- Хүнсний ногооны тариалалт, чанар эрүүл ахуйн стандартын хангах зорилгоор Эко бордооны үйлдвэр байгуулна.
- Ховдын тарвас, улаан лооль, амтат гуа боловсруулах пакетлах үйлдвэлийг бодлогоор дэмжинэ.
- Орон нутгийн өмчит орон сууц нийтийн аж ахуйн компани (ОСНААК) байгуулж, шугам сүлжээ, орон сууцны тохижилт үйлчилгээний асуудлуудыг шийдвэрлэнэ.
- Ховд хотын хогийн асуудыг бүрэн шийдвэрлэж, хог боловсруулах, буцаан ашиглах үйлдвэр байгуулна.
- Ховд хотын гэр хорооллын гудамжинд явган хүний зам тавьж, гэрэлтүүлгүүд хийнэ.
- Ховд хотын цэвэрлэх байгууламжийг өргөтгөнө.
- Ховд хотын нийтийн тээврийн үйлчилгээг өргөжүүлнэ.
- Бүх баг алслагдсан нутгуудад утасны сүлжээ оруулна.
- Жаргалант суманд өндөр хурдны интернэтийн сүлжээг өргөтгөнө.
- Ховд хотод орчин үеийн шийдэл бүхий, эдийн засгийн хэмнэлттэй үнийн уян хатан сонголттой “Хаус хороолол”-дыг хувийн хэвшилтэй хамтарч олноор бий болгоно.
- Ховд хотыг баруун бүсийн ачаа тээвэр, худалдааны нээлттэй бүс болгож хөгжүүлнэ.
- Ховд хотын ерөнхий төлөвлөгөөг чанд мөрдөж, шинээр 4 газарт хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө баталж, хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.
- Хуучны орон сууцны дулааны алдагдлыг бууруулах зорилгоор дулаалах төслийг хэрэгжүүлнэ.

- Сумын төвийг дахин төлөвлөж, ногоон байгууламж, дэд бүтэц, барилга байгууламж, гэрэлтүүлэг бүхий орчин, сууринг хөгжүүлж, шинэчлэлийг иргэдийн оролцоотой хэрэгжүүлнэ.
- “Сумандаа сайхан амьдаръя” төсөл хэрэгжүүлнэ.
- “Жишиг сум”, “Жишиг баг” байгуулах ажлыг дэс дараатай зохион байгуулна.

5. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГЫН ХҮРЭЭНД

- Сумуудад цагаан идээ боловсруулах үйлдвэр шинээр барьж байгуулна..
- Тариалан эрхлэгчид, хүнсний ногоо тариалагчдыг бодлогоор дэмжинэ.
- Дөрвөн улирлын хүлэмжийн аж ахуйг бодлогоор дэмжин, суурин газрын хүн амыг шинэ ургацын ногоогоор хангана.
- “Алим, жимс жимсгэнэ” хөтөлбөр хэрэгжүүлж алимны жимсний тариалалтыг нэмэгдүүлж, импортыг орлох чанартай, эко бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд ОНХС-аас дэмжлэг үзүүлнэ.
- Ногоо тарих хадгалах зарж борлуулах нэгдсэн сүлжээг бий болгож, аймгийн хүнсний ногооны брэндийн нэр хүндийг өсгөх, чанарын стандартыг шат дараатай дээшлүүлж, олон улсын стандартад хүргэнэ. Ингэснээр улирлын чанартай хүнсний ногооны ханшийн савлагаа, ногооны үнэгүйдлээс сэргийлж, ногоочдын орлогыг нэмэгдүүлнэ.
- Усан хангамжыг нэмэгдүүлэх зорилгоор хиймэл нуур, хөв цөөрөм байгуулах иргэд, аж ахуйн нэгжийн санал санаачлагыг дэмжинэ.
- “Утаагүй Ховд” хөтөлбөр хэрэгжүүлж, түүхий нүүрсийг хориглож эко утаагүй шахмал түлшний үйлдвэрүүдийг бүх талаар дэмжинэ. Ховд хотын утааг 50 хувь бууруулна.
- Нам даралтын зуухуудыг буулгаж, халаалтын нэгдсэн системд холбоно.
- Буянт голын бохирдлын асуудлыг шийдвэрлэж, Буянт голын ай савыг хамгаална.
- Ховд хотын дээд захаар ирж байгаа турбог хос болгон өргөжүүлэх замаар ногоон бүс байгуулах усан хангамжыг хоёр дахин нэмэгдүүлнэ.
- Ногоон хөгжлийн загвар аймаг, сум, баг, байгууллага болох санаачлагыг бодлогоор дэмжиж, ногоон байгууламжуудыг нэмэгдүүлнэ.
- Орчноо ногооруулсан иргэд, аж ахуйн нэгжийг урамшуулах тогтолцоог бүрдүүлнэ.
- Ой, рашаан булаг хамгаалсан, өөрийн хөрөнгөөр нөхөн сэргээсэн иргэн, аж ахуйн нэгжийг төрөөс урамшуулна.
- Ургамал хамгаалах, химийн бодис болон бордоо, био бэлдмэлийн ухаалаг хяналтыг бий болгоно.
- Ховд хотод “Жорлонгоо өөрчилъе” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, хөрсний бохирдлыг бууруулна.

ЖАРГАЛАНТ СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО

Ховд аймгийн Алтай сумын
Ардчилсан намын хорооны
зөвлөлийн ... тоот тогтоолын
хавсралт

АЙМАГ СУМ ДҮҮРГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2020 ОНЫ ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ ХОВД АЙМГИЙН АЛТАЙ СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР

Монгол Улсын Засгийн газар, Ховд аймгийн Ардчилсан намын мөрийн хөтөлбөр, Сумын нийгэм эдийн засгийг 2014-2024 онд хөгжүүлэх урт хугацааны хөтөлбөрүүд, ард иргэд, албан байгууллагуудын санал хүсэлттэй уялдуулж тус сумын нийгэм эдийн засгийг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд төрийн үйлчилгээг ил тод шуурхай болгон хувь хүн, өрхийн хөгжлийг хангах үйлдвэрлэл дэд бүтцийг эрчимтэй хөгжүүлэхэд хөтөлбөрийн зорилго оршино.

НЭГ. ТӨРИЙН УДИРДЛАГА ЭРХ ЗҮЙН АЖЛЫН ХҮРЭЭНД:

- Төрийн бүх үйлчилгээг иргэдэд ил тод нээлттэй, шударга, шуурхай болгох
- Ажлын сахилга хариуцлагыг чанд сахиж төрийн албан хаагчийн ёс зүйг эрхэмлэн ажиллах
- Орон нутгийн төсөв, тендер, төслийг шийдвэрлэхэд ард иргэдийн санал хүсэлтийг эрэмблэн тусгах, тэдний шууд оролцуулах боломжийг бүрэн хангаж ажиллана.
- Төрийн бодлого шийдвэр, Хууль журмыг ард иргэдэд сурталчлан мэдээлэх ажлыг эрчимжүүлж цахим мэдээллийг бий болгоно.
- Иргэний танхим, нэг цэгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, хөдөлмөр жуулчлалын цахим машиныг нийтийн эзэмшлийн газруудад байршуулж ажиллана.
- Баг хөгжлийн санг сэргээн бий болгож орон нутгийн хөгжлийн сангаас төсөв хуваарилан зарцуулах эрхийг тухайн багт бий болгоно.
- Төрийн албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, тогтвор суурьшилттай ажиллахад дэмжлэг үзүүлж төрийн албан хаагчдын нийтийн орон сууц барих ажлыг зохион байгуулна
- Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний нэр олшруулахад дэмжлэг үзүүлнэ
- Төрийн бус иргэний нийгмийн байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах, тэднийг бүх талаар дэмжих, оффисийн байраар бүрэн хангаж ажиллана.

П/У-00073 9066454

ХОЁР.БОЛОВСРОЛ СОЁЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ ХҮРЭЭНД:

- Сургуулийн гадна биеийн тамирын талбайг өргөтгөх, тоглоомын талбай нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.
 - Бүх төсөвт байгууллагуудын гадна тохижилт, аюулгүй байдалд дэмжлэг үзүүлэх
 - Цэцэрлэгийн тоглоомын талбай анги танхимын тохижилт зөөлөн эд шинэчлэхэд дэмжлэг үзүүлэх
 - Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайг зүлэгжүүлэх, гудамжны хайс гэрэлтүүлэг нэмэгдүүлэх.
 - Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг дэмжиж хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ
 - Нийгмийн даатгалд хамрагдах хүрээг нэмэгдүүлж тэтгэврийн суурь даатгалын тогтолцооод сумын хүн амыг бүрэн хамруулах.
 - ЭМТ ийн лаборатори, оношлогоо болон нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэмэгдүүлнэ
 - Бүтэн өнчин хүүхдэд дэмжлэг үзүүлнэ
 - Бизнес инкубатар төвийн барилгыг түшиглэн нийтийн ахуйн үйлчилгээний төв байгуулах, үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд түрээс хэлбэрээр эзэмшүүлэх
- ГУРАВ. МАЛ АЖ АХУЙ, ГАЗАР ТАРИАЛАН, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХҮРЭЭНД:**

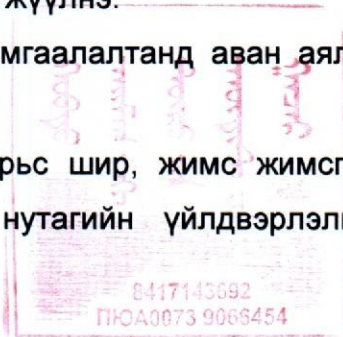
- “Чинээлэг малчин” хөтөлбөр хэрэгжүүлэн ажиллана
- Багуудад шинээр уст цэгийн хайгуул хийлгэн гүн өрмийн 2-3 худаг гаргаж хуучин энгийн уурхайн худгуудыг сэргээн засварлана.
- Малын үүлдэр угсаа чанарыг сайжруулахад анхаарч малын үржлийн нэгж байгуулан үйл ажиллагааг дэмжинэ.
- Малын эрүүл мэнд халдваргүйжүүлэлтийн товлот ажлуудыг өрх бүрт бүрэн хийж хэвшүүлэх, даатгалд хамрагдалтыг 30% д хүргэнэ
- Малчдын өрхийн орлого нэмэгдүүлэхэд бүх талаар дэмжиж төсөл хөтөлбөрийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- Мах сүүний өндөр ашиг бүхий үхэр үржүүлэн өсгөх
- Шинэ хөдөө хөтөлбөр хэрэгжүүлж Малын түүхий эдийг боловсруулж борлуулахад хамтарч ажиллана.

ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСАГ, ДЭД БҮТЭЦ:

- Албан байгууллагуудыг цэвэр усны нэгдсэн сүлжээнд холбох, айл өрх аж ахуйн нэгжүүдийг дулааны шугамд холбох
- Орон нутгийн мэдээ мэдээлэл бэлтгэж гаргадаг вэб хуудастай болгоно.
- Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай болон албан байгууллагуудын эзэмшлийн талбайг бүрэн камержуулах
- Орон нутагт байгаа нөөц боломжийг ашиглан цахилгаан эрчим хүчний үнийг тодорхой хувиар бууруулж ажиллана

ТАВ. ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

- Мал аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрлэлүүдийг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх
- Хариуцлагатай аялал жуулчлалыг дэмжиж хөгжүүлнэ.
- Түүх соёлын дурсгалт газруудыг тогтоон хамгаалалтанд аван аялал жуулчлалын маршрутанд оруулах
- Эсгий гар урлал, сүү сүүн бүтээгдэхүүн, арьс шир, жимс жимсгэн, зөөлөн оёдол, сүлжмэл, хэвлэл, зэрэг орон нутагийн үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжиж хөгжүүлнэ.
- ЖДҮ –ийн зээлийг нээлттэйгээр багт хүргэнэ.



ХОВД АЙМГИЙН АЛТАЙ СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО

Ховд аймгийн Булган сумын
Ардчилсан намын хорооны
зөвлөлийн ... тоот тогтоолын
хавсралт

**АЙМАГ СУМ ДҮҮРГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2020 ОНЫ
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ ХОВД АЙМГИЙН БУЛГАН СУМЫН
АРДЧИЛСАН НАМЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Монгол Улсын Засгийн газар, Ховд аймгийн Ардчилсан намын мөрийн хөтөлбөр, Сумын нийгэм эдийн засгийг 2014-2024 онд хөгжүүлэх урт хугацааны хөтөлбөрүүд, ард иргэд, албан байгууллагуудын санал хүсэлттэй уялдуулж тус сумын нийгэм эдийн засгийг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд төрийн үйлчилгээг ил тод шуурхай болгон хувь хүн, өрхийн хөгжлийг хангах үйлдвэрлэл дэд бүтцийг эрчимтэй хөгжүүлэхэд хөтөлбөрийн зорилго оршино.

НЭГ. Төрийн удирдлага эрх зүйн ажлын хүрээнд:

- ✓ Төрийн бүх үйлчилгээг иргэдэд ил тод нээлттэй, шударга, шуурхай болгох
- ✓ Ажлын сахилга хариуцлагыг чанд сахиж төрийн албан хаагчийн ёс зүйг эрхэмлэн ажиллах
- ✓ Орон нутгийн төсөв, тендер, төслийг шийдвэрлэхэд ард иргэдийн санал хүсэлтийг эрэмблэн тусгах, тэдний шууд оролцуулах боломжийг бүрэн хангаж ажиллана.
- ✓ Төрийн бодлого шийдвэр, Хууль журмыг ард иргэдэд сурталчлан мэдээлэх ажлыг эрчимжүүлж цахим мэдээллийг бий болгоно.
- ✓ Иргэний танхим, нэг цэгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, хөдөлмөр жуулчлалын цахим машиныг нийтийн эзэмшлийн газруудад байршуулж ажиллана.
- ✓ Баг хөгжлийн санг сэргээн бий болгож орон нутгийн хөгжлийн сангаас төсөв хуваарилан зарцуулах эрхийг тухайн багт бий болгоно.
- ✓ Төрийн албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, тогтвор суурьшилттай ажиллахад дэмжлэг үзүүлж төрийн албан хаагчдын нийтийн орон сууц барих ажлыг зохион байгуулна.
- ✓ Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний нэр олшруулахад дэмжлэг үзүүлнэ
- ✓ Төрийн бус иргэний нийгмийн байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах, тэднийг бүх талаар дэмжих, оффисийн байраар бүрэн хангаж ажиллана.

- 1.6 Нийгмийн даатгалд хамрагдах хүрээг нэмэгдүүлж тэтгэврийн суурь даатгалын тогтолцоозд сумын хүн амыг бүрэн хамруулах.
- 1.7 ЭМТ ийн лаборатори, оношлогоо болон нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэмэгдүүлнэ
- 1.8 Бүтэн өнчин хүүхдэд дэмжлэг үзүүлнэ
- 1.9 Бизнес инкубатар төвийн барилгыг түшиглэн нийтийн ахуйн үйлчилгээний төв байгуулах, үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд түрээс хэлбэрээр эзэмшүүлэх

ГУРАВ. Мал аж ахуй, газар тариалан, байгаль орчны хүрээнд:

- 3.1 “Чинээлэг малчин” хөтөлбөр хэрэгжүүлэн ажиллана
- 3.2 Багуудад шинээр уст цэгийн хайгуул хийлгэн гүн өрмийн 2-3 худаг гаргаж хуучин энгийн уурхайн худгуудыг сэргээн засварлана.
- 3.3 Малын үүлдэр угсаа чанарыг сайжруулахад анхаарч малын үржлийн нэгж байгуулан үйл ажиллагааг дэмжинэ.
- 3.4 Малын эрүүл мэнд халдваргүйжүүлэлтийн товлот ажлуудыг өрх бүрт бүрэн хийж хэвшүүлэх, даатгалд хамрагдалтыг 30% д хүргэнэ.
- 3.5 Малчдын өрхийн орлого нэмэгдүүлэхэд бүх талаар дэмжиж төсөл хөтөлбөрийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- 3.7 Мах сүүний өндөр ашиг бүхий үхэр үржүүлэн өсгөх
- 3.8 Шинэ хөдөө хөтөлбөр хэрэгжүүлж Малын түүхий эдийг боловсруулж борлуулахад хамтарч ажиллана.

ДӨРӨВ. Эдийн засаг, дэд бүтэц:

- 4.1 Албан байгууллагуудыг цэвэр усны нэгдсэн сүлжээнд холбох, айл өрх аж ахуйн нэгжүүдийг дулааны шугамд холбох
- 4.2 Орон нутгийн мэдээ мэдээлэл бэлтгэж гаргадаг вэб хуудастай болгоно.
- 4.3 Сумын төв доторх бетонон замыг хуулж шаардлагад нийцсэн зам тавих болно.
- 4.4 Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай болон албан байгууллагуудын эзэмшлийн талбайг бүрэн камержуулах
- 4.5 Орон нутагт байгаа нөөц боломжийг ашиглан цахилгаан эрчим хүчний үнийг тодорхой хувиар бууруулж ажиллана

ТАВ. Жижиг дунд үйлдвэрлэл, аялал жуулчлал

- 5.1 Мал аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрлэлүүдийг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх
- 5.2 Хариуцлагатай аялал жуулчлалыг дэмжиж хөгжүүлнэ.
- 5.3 Түүх соёлын дурсгалт газруудыг тогтоон хамгаалалтанд аван аялал жуулчлалын маршрутанд оруулах
- 5.4 Эсгий гар урлал, сүү сүүн бүтээгдэхүүн, арьс шир, жимс жимсгэн, зөөлөн оёдол, сүлжмэл, хэвлэл, зэрэг орон нутагийн үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжиж хөгжүүлнэ.
- 5.5 ЖДҮ –ийн зээлийг нээлттэйгээр багт хүргэнэ.

ХОВД АЙМГИЙН БУЛГАН СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО

**ХОВД АЙМГИЙН БУЯНТ СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМААС
2020 ОНЫ ОРОН НУТГИЙН ХУРЛЫН СОНГУУЛЬД
ОРОЛЦОХ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Хөдөлмөрч уламжлалтай Буянтчууд хамтран төрийн байгуулалт, эрх зүй, гадаад бодлого, эдийн засаг, нийгмийн хамгаалал, боловсрол, эрүүл мэнд, соёл урлаг, биеийн тамир, спорт, аялал жуулчлал, үйлдвэрлэл, дэд бүтэц, барилга хот байгуулалт, хөдөө аж ахуй, ногоон хөгжлийн бодлогын чиглэлээр зорьсон зорилго, төлөвлөсөн ажлуудаа хийж хэрэгжүүлэн Ховд аймгаа хөгжүүлэхийг ЭРХЭМ ЗОРИЛГО болгож, Ховд аймгийн Буянт сумын АРДЧИЛСАН НАМ 2020 оны Орон нутгийн сонгуульд **“ЭХЛҮҮЛСНЭЭ ҮРГЭЛЖЛҮҮЛЖ, АМЛАСНАА ХЭРЭГЖҮҮЛНЭ”** мөрийн хөтөлбөрөө Та бүхэндээ толилуулж байна.

УИХ-ын снигуульд Ардчилсан намаас дэвшүүлсэн **“МОНГОЛ ӨРХ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО 2020”** мөрийн хөтөлбөрийг Засгийн газартай хамтарч хэрэгжүүлнэ.

1. ТӨРИЙН БАЙГУУЛАЛТ, ЭРХ ЗҮЙ, ГАДААД БОДЛОГЫН ХҮРЭЭНД

- Төрийн байгууллагуудын хүнд суртлыг багасгаж, авлига, хээл хахуульгүй “Ухаалаг засаглал” бодлого хэрэгжүүлнэ.
- Төрийн захиргааны үйл ажиллагааг цахим хэлбэрт шилжүүлж, шилэн дансны тогтолцоог олон нийтэд ил тод хэрэгжүүлж ажиллана.
- Сумын төсөвт байгууллагуудын удирдлагууд хагас бүтэн жилээр үйл ажиллагааны тайлангаа иргэдэд нээлттэй тайлагнадаг болгоно.
- Бүх байгууллагуудын ажлын байрны сонгон шалгаруулалтыг шударга, ил тод, нээлттэй, удирдлагын нөлөөллөөс ангид болгоно.
- Ажлын байрны сонгон шалгаруулалтыг шударга, ил тод, нээлттэй, удирдлагын нөлөөллөөс ангид болгоно.
- Гадаад, дотоод харилцааг өргөжүүлэх цогц бодлогыг хэрэгжүүлж хөрөнгө оруулалт, нийгэм соёлын олон талт харилцааг эрс сайжруулна
- Иргэдэд ээлтэй хот, иргэдэд ээлтэй аймаг болох бодлого баримтална.

2. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГЫН ХҮРЭЭНД

- Гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулалтыг бүх талаар дэмжинэ.
- Авлига, хээл хахуульгүй бизнесийн салбарыг бий болгоно.
- Бизнесийн чөлөөт өрсөлдөөнийг дэмжинэ.
- Тендерийн сонгон шалгаруулалтыг авлига, сонирхлын зөрчлөөс ангид, олон нийтэд ил тод болгоно.
- Сумуудад жижиг дунд үйлдвэрийг дэмжих зорилгоор хөнгөлөлттэй зээлээр дэмжлэг үзүүлнэ.
- Өрхийн орлогыг нэмэгдүүлэх зорилгоор сум, аймгийн төв, цаашлаа орон нутгийн малчдын дунд “Хуримтлалын бүлэг” олноор байгуулж, ажилгүй, өрхийн орлогогүй, эмзэг бүлгийн иргэдэд өрхийн санхүүгийн боловсрол олгох, орлого, зарлагаа зөв тооцох, үр дүнтэй зарцуулах, хуримтлал үүсгэх буюу баялаг бүтээх аргачлалд суралцуулах зорилгоор хуримтлалын бүлгээр амжилтад хүрсэн үндэсний загвар бүлгийн бодит жишээнээс суралцахад дэмжлэг үзүүлнэ.
- Шинээр ажлын байр бий болгосон, ажиллагсдынхаа ур чадварыг дээшлүүлэх, мэргэшүүлэх, тэдний нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх талаар идэвх санаачилгатай ажиллаж, тогтвортой үйл ажиллагаа явуулж, ажлын байраа хадгалсан, аймгийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд хувь нэмэр оруулж байгаа аж ахуйн нэгжийг бодлогоор дэмжинэ.

3.ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ХҮРЭЭНД

➤ Боловсрол, хүний хөгжил

- Боловсролын салбарт төсөл, хөтөлбөрүүд хэрэгжүүлнэ.
- Багш нарын хичээл практикийн зардлыг олгох төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- “Ном”, “Авьяас” “Багшийн хөгжил” “Чадварлаг багш” “Чадварлаг сурагч” “Аваргууд” хөтөлбөрүүдийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.
- Ерөнхий боловсролын сургууль, Цэцэрлэгийн зөөлөн эдлэл, тавилгын төсөл хөтөлбөрөөр шинэчилнэ.

➤ Нийгмийн халамж, хамгаалал

- Бүтэн болон хагас өнчин хүүхдүүдэд сар бүр олгох урамшууллыг нэмэгдүүлнэ.
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөгжил, нөхөн сэргээлт, сувилалын төв байгуулна.
- Өрх толгойлсон, ажилгүй, орлогогүй иргэдийн нийгмийн асуудалд анхаарна.
- 40-өөс дээш насны болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг ажлын байраар хангасан аж ахуйн нэгжүүдийг урамшуулна.
- Зорилтот бүлгийн хүүхдүүдийг нийгмийн

➤ Эрүүл мэнд

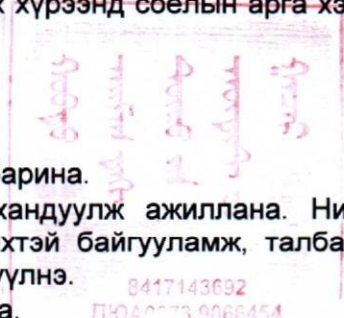
- Сумын эмнэлгийг орчин үеийн тоног төхөөрөмж, аппарат хэрэгслээр бүрэн хангана.
- Сумдын иргэдийг жил тутамд эмчийг үзлэгт хамруулж, эрүүл мэндийн асуудалд анхаарч ажиллана.
- Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудыг бодлогоор дэмжиж ажиллана.
- “Эрүүл хүүхэд” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- Эрүүл, идэвхтэй аж төрөх талаар олон нийтэд ойлголт өгөх сургалт, сурталчилгааг нэмэгдүүлнэ.
- Хүний эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлж буй хүнсний бүтээгдэхүүн, ногоонд хяналт тавьж “Эко хүнс” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

➤ Соёл урлаг

- Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар аймгийн музей, номын сангийн барилгуудыг шинээр барьж ашиглалтанд оруулна.
- Угсаатны бүлгүүдийн урлаг, соёлыг өвлөн уламжлуулах зорилгоор урлаг, соёлын наадмуудыг зохион байгуулна.
- Ардын язгуур урлаг (хөөмий, тууль, цуур, уран нугаралт, бий биелгээ)—ийг гадаад, дотоодод сурталчлах, аялал жуулчлалыг татах арга хэмжээг төрийн болон хувийн хэвшил, олон улсын байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлнэ.
- Сумын соёлын төв, сургуулиудын номын санг чухал шаардлагатай ном хэрэглэгдэхүүнээр баяжуулах ажлыг хийж хэрэгжүүлнэ.
- Сумын соёлын төвийг тасралтгүй үйл ажиллагаатай байлгах хүрээнд соёлын арга хэмжээг өргөжүүлж, идэвхжүүлнэ.

➤ Биеийн тамир, спорт, аялал жуулчлал

- Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар спорт заалууд шинээр барина.
- Нийтийн биеийн тамирыг хөгжүүлэх чиглэлд анхаарал хандуулж ажиллана. Нийтийн биеийн тамирын чиглэлээр үйлчилгээ үзүүлэх багтаамж ихтэй байгууламж, талбай бий болгох төслүүдийг төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлнэ.
- Спортын олон төрөлт уралдаан, тэмцээнийг зохион байгуулна.
- “Аваргууд” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.



- Сумын ард иргэдийн эрүүл амьдрах орчин бүрдүүлэх зорилгоор богино зайнд явган дугуйн аяллын зам, маршрут бий болгож үе шаттай хөгжүүлнэ.
- Спортын олон төрлөөр өсвөр, залуучууд, насанд хүрэгчдийн үндэсний хэмжээний тэмцээнүүдийг аймагтаа зохион байгуулах талаар санаачлагатай ажиллана.
- Спортын бие даасан холбоод, клубуудын үйл ажиллагааг төрөөс бүх талаар дэмжин ажиллана.
- “Буянт сумын өдөрлөгийг” Улаанбаатар хотод зохион байгуулж, Буянт суманд үйлдвэрлэж буй бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэл, олон угсаатны бүлгүүдийн соёл урлагийг сурталчилна.
- Хар усан нуур, Бугат үзүүрийн чиглэлд амралт, аялал жуулчлалын газар нэмж байгуулна.
- Жаргалант суманд хоёр голын дунд амралт, аялал жуулчлалын “Эко” парк байгуулна.
- Орон нутгийн иргэд, олон нийтийн амьдралд сайнаар нөлөөлөх, жуулчдад чанартай үйлчилгээ үзүүлэх аялал жуулчлалын дэд бүтцэд хувийн хөрөнгө оруулалтыг дэмжиж ажиллана.
- Сум орон нутгийн байгаль газар зүйн орчин, түүх, археологийн дурсгалууд, соёлын онцлогт тохирсон аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.

4. ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ДЭД БҮТЭЦ, БАРИЛГА ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ХҮРЭЭНД

- Сумын Үерийн хамгаалалт даланг сэргээн засварлаж, цогц байгууламж болгоно.
- Ховд голын усыг ашиглан техникийн болон тэжээлийн ургамал тариалах нөхцөл боломжийг бий болгоно.
- Сумын төвд мах, сүүнийн цехүүд байгууллахыг дэмжиж хамтарч ажиллана.
- Нарны цахилгаан станц, арьс шир, ноос, нэхий боловсруулах үйлдвэр барьж байгуулах иргэд, олон нийтийг дэмжиж ажиллана.
- Хүнсний ногооны тариалалт, чанар эрүүл ахуйн стандартын хангах зорилгоор Эко бордооны үйлдвэр байгуулна.
- Ховдын тарвас, улаан лооль, амтат гуа боловсруулах пакетлах үйлдвэлийг бодлогоор дэмжинэ.
- Орон нутгийн өмчит орон сууц нийтийн аж ахуйн компани (ОСНААК) байгуулж, шугам сүлжээ, орон сууцны тохижилт үйлчилгээний асуудлуудыг шийдвэрлэнэ.
- Сумын хогийн асуудлыг бүрэн шийдвэрлэж, хогийн нэгдсэн цэгийн дарж булшлах, талбайн хэмжээг багасгах.
- Сумын төвд гэр хорооллын гудамжинд явган хүний зам тавьж, гэрэлтүүлгүүд хийнэ.
- Сумын төвд халаалтын нэгдсэн шугам сүлжээ барина. Аж ахуйн нэгж, айл өрхүүдийг төвлөрсөн шугам сүлжээнд холбоно.
- Ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, өрх толгойлсон эцэг, эх, залуу гэр бүл, жижиг бизнес эрхлэгчид, төрийн албан хаагчдад зориулсан түрээсийн орон сууцанд хамруулахад анхаарна.
- Нийтийн тээврийн үйлчилгээг өргөжүүлнэ.
- Бүх баг алслагдсан нутгуудад утасны сүлжээ оруулна.
- Орон нутагт өндөр хурдны интернэтийн сүлжээ өргөтгөнө.
- Сумыг орчин үеийн шийдэл бүхий, эдийн засгийн хэмнэлттэй үнийн уян хатан сонголттой “Хаус хороолол”-дыг хувийн хэвшилтэй хамтарч олноор бий болгоно..
- Хуучны орон сууцны дулааны алдагдлын бууруулах зорилгоор дулаалах төслийг хэрэгжүүлнэ.
- Сумын төвүүдийг дахин төлөвлөж, ногоон байгууламж, дэд бүтэц, барилга байгууламж, гэрэлтүүлэг бүхий орчин, сууринг хөгжүүлж, шинэчлэлийг иргэдийн оролцоотой хэрэгжүүлнэ.
- “Сумандаа сайхан амьдаръя” төсөл хэрэгжүүлнэ.
- Нийтийн халуун усгүй сумуудад сэргээгдэх эрчим хүчний шийдлээр халуун усны газар байгуулна.
- Олон улс, улс, орон нутгийн чанартай авто замуудад олон улсын стандартын дагуу тэмдэг тэмдэглэгээ хийнэ.
- Олон улс, улс, орон нутгийн чанартай авто замын засвар арчлалт, хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангаж ажиллана.

- Сумын мэдээлэл харилцаа, холбооны хүчин чадал, интернетийн хурд, сүлжээний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.
- “Аймгийн Жишиг” сум болох зорилт тавьж ажиллана.

• 5. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГЫН ХҮРЭЭНД

- Малын тооноос илүү чанарт анхаарч, малын төрлийг зохистой харьцаанд хүргэж, эдийн засгийн ашигтай технологид суурилсан мал аж ахуйг төрийн бодлогоор дэмжинэ.
- Малчдын оролцоонд тулгуурлан бэлчээр нутгийн тогтвортой ашиглалтыг хангаж, доройтсон бэлчээрийг сэргээх ажлыг тодорхой түвшинд хийж хэрэгжүүлнэ.
- “Чинээлэг малчин”, “Эко малчин” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- Залуу малчдыг дэмжих “сайн малчин” хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлнэ.
- Цөөн тооны малтай өрхүүдийг “Малжуулах хөтөлбөр”-т хамруулна.
- Малыг чанар, үүлдэр угсааг сайжруулах, эрүүлжүүлэхэд голлон анхаарна.
- Суманд цагаан идээ боловсруулах үйлдвэр шинээр барьж байгуулна.
- Малыг тэжээлийн ургамлын тариалалтыг нэмэгдүүлнэ.
- Тариалан эрхлэгчид, хүнсний ногоо тариалагчдыг бодлогоор дэмжинэ.
- Дөрвөн улирлын хүлэмжийн аж ахуйг бодлогоор дэмжин, суурин газрын хүн амыг шинэ ургацын ногоогоор хангана.
- “Алим, жимс жимсгэнэ” хөтөлбөр хэрэгжүүлж алимны жимсний тариалалтыг нэмэгдүүлж, импортыг орлох чанартай, эко бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд ОНХС-аас дэмжлэг үзүүлнэ.
- Улаанбаатар хот болон баруун аймгуудад Ховд аймгийн газар тариалан, МАА-н гаралтай бүтээгдэхүүнийг худалдан борлуулах цэгийг байгуулна.
- Ногоо тарих хадгалах зарж борлуулах нэгдсэн сүлжээг бий болгож, аймгийн хүнсний ногооны брэндийн нэр хүндийг өсгөх, чанарын стандартыг шат дараатай дээшлүүлж, олон улсын стандартад хүргэнэ. Ингэснээр улирлын чанартай хүнсний ногооны ханшийн савлагаа, ногооны үнэгүйдлээс сэргийлж, ногоочдын орлогыг нэмэгдүүлнэ.
- Усалгаатай тариалан эрхлэх, техник, технологийн шинэчлэл хийх ажлыг эрчимжүүлж, тариалан эрхлэх иргэд, аж ахуйн нэгжийн санаачилгыг хөрөнгө оруулалтын бодлогоор дэмжинэ.
- Усан хангамжыг нэмэгдүүлэх зорилгоор хиймэл нуур, хөв цөөрөм байгуулах иргэд, аж ахуйн нэгжийн санал санаачлагыг дэмжинэ.
- Шахмал түлшний жижиг үйлдвэр барих иргэн аж ахуйн нэгжүүдийг дэмжиж ажиллана.
- Буянт голын бохирдлын асуудлыг шийдвэрлэж, Буянт голын ай савыг хамгаална.
- Ховд хотын дээд захаар ирж байгаа турбог хос болгон өргөжүүлэх замаар ногоон бүс байгуулах усан хангамжыг хоёр дахин нэмэгдүүлнэ.
- Ногоон хөгжлийн загвар аймаг, сум, баг, байгууллага болох санаачлагыг бодлогоор дэмжиж, ногоон байгууламжуудыг нэмэгдүүлнэ.
- Иргэдийн амралт чөлөөт цагаа өнгөрүүлэх, эрүүл амьдрах нөхцлийг бүрдүүлэх зорилгоор цэцэрлэгт хүрээлэн байгуулна.
- Сумын нийт нутаг дэвсгэрийн 50-аас доошгүй хувийг улсын тусгай хамгаалалтанд хамруулах бодлого хэрэгжүүлнэ.
- Бэлчээрийн усан хангамжийг нэмэгдүүлж, худаг, уст цэгүүд олноор гаргаж, булаг шандуудыг сэргээнэ.
- Ой, рашаан булаг хамгаалсан, өөрийн хөрөнгөөр нөхөн сэргээсэн иргэн, аж ахуйн нэгжийг төрөөс урамшуулна.
- Хар-Ус нуурын арал, Буянт, Ховд, Булган голын ай савд хадлан тэжээл бэлтгэх нөөц талбайг бий болгоно.
- Усны хэрэглээ, хяналт, хэмнэлтийн бодлогыг бий болгож менежментийг сайжруулна.
- Ургамал хамгаалах, химийн бодис болон бордоо, био бэлдмэлийн ухаалаг хяналтыг бий болгоно.
- Сумын төвд “00 өөрчилье” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, хөрсний бохирдлыг бууруулна.

ХОВД АЙМГИЙН БУЯНТ СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО

Ховд аймгийн Дарви сумын
Ардчилсан намын хорооны
зөвлөлийн ... тоот тогтоолын
хавсралт

**АЙМАГ СУМ ДҮҮРГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2020 ОНЫ
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ ХОВД АЙМГИЙН ДАРВИ СУМЫН АРДЧИЛСАН
НАМЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Монгол Улсын Засгийн газар, Ховд аймгийн Ардчилсан намын мөрийн хөтөлбөр, Сумын нийгэм эдийн засгийг 2014-2024 онд хөгжүүлэх урт хугацааны хөтөлбөрүүд, ард иргэд, албан байгууллагуудын санал хүсэлттэй уялдуулж тус сумын нийгэм эдийн засгийг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд төрийн үйлчилгээг ил тод шуурхай болгон хувь хүн, өрхийн хөгжлийг хангах үйлдвэрлэл дэд бүтцийг эрчимтэй хөгжүүлэхэд хөтөлбөрийн зорилго оршино.

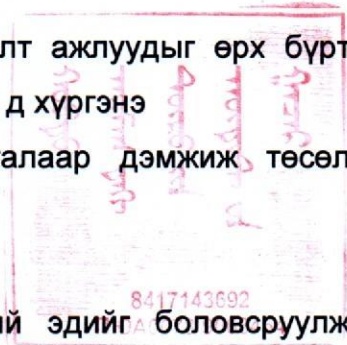
НЭГ. ТӨРИЙН УДИРДЛАГА ЭРХ ЗҮЙН АЖЛЫН ХҮРЭЭНД:

- Төрийн бүх үйлчилгээг иргэдэд ил тод нээлттэй, шударга, шуурхай болгох
- Ажлын сахилга хариуцлагыг чанд сахиж төрийн албан хаагчийн ёс зүйг эрхэмлэн ажиллах
- Орон нутгийн төсөв, тендер, төслийг шийдвэрлэхэд ард иргэдийн санал хүсэлтийг эрэмблэн тусгах, тэдний шууд оролцуулах боломжийг бүрэн хангаж ажиллана.
- Төрийн бодлого шийдвэр, Хууль журмыг ард иргэдэд сурталчлан мэдээлэх ажлыг эрчимжүүлж цахим мэдээллийг бий болгоно.
- Иргэний танхим, нэг цэгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, хөдөлмөр жуулчлалын цахим машиныг нийтийн эзэмшлийн газруудад байршуулж ажиллана.
- Баг хөгжлийн санг сэргээн бий болгож орон нутгийн хөгжлийн сангаас төсөв хуваарилан зарцуулах эрхийг тухайн багт бий болгоно.
- Төрийн албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, тогтвор суурьшилттай ажиллахад дэмжлэг үзүүлж төрийн албан хаагчдын нийтийн орон сууц барих ажлыг зохион байгуулна
- Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний нэр олшруулахад дэмжлэг үзүүлнэ
- Төрийн бус иргэний нийгмийн байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах, тэднийг бүх талаар дэмжих, оффисийн байраар бүрэн хангаж ажиллана.

ХОЁР БОЛОВСРОЛ СОЁЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ ХҮРЭЭНД:

- Сургуулийн гадна биеийн тамирын талбайг өргөтгөх, тоглоомын талбай нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.
 - Бүх төсөвт байгууллагуудын гадна тохижилт, аюулгүй байдалд дэмжлэг үзүүлэх
 - Цэцэрлэгийн тоглоомын талбай анги танхимын тохижилт зөөлөн эд шинэчлэхэд дэмжлэг үзүүлэх
 - Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайг зүлэгжүүлэх, гудамжны хайс гэрэлтүүлэг нэмэгдүүлэх.
 - Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг дэмжиж хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ
 - Нийгмийн даатгалд хамрагдах хүрээг нэмэгдүүлж тэтгэврийн суурь даатгалын тогтолцооод сумын хүн амыг бүрэн хамруулах.
 - ЭМТ ийн лаборатори, оношлогоо болон нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэмэгдүүлнэ
 - Бүтэн өнчин хүүхдэд дэмжлэг үзүүлнэ
 - Бизнес инкубатар төвийн барилгыг түшиглэн нийтийн ахуйн үйлчилгээний төв байгуулах, үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд түрээс хэлбэрээр эзэмшүүлэх
- ГУРАВ. МАЛ АЖ АХУЙ, ГАЗАР ТАРИАЛАН, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХҮРЭЭНД:**

- “Чинээлэг малчин” хөтөлбөр хэрэгжүүлэн ажиллана
- Багуудад шинээр уст цэгийн хайгуул хийлгэн гүн өрмийн 2-3 худаг гаргаж хуучин энгийн уурхайн худгуудыг сэргээн засварлана.
- Малын үүлдэр угсаа чанарыг сайжруулахад анхаарч малын үржлийн нэгж байгуулан үйл ажиллагааг дэмжинэ.
- Малын эрүүл мэнд халдваргүйжүүлэлтийн товлот ажлуудыг өрх бүрт бүрэн хийж хэвшүүлэх, даатгалд хамрагдалтыг 30% д хүргэнэ
- Малчдын өрхийн орлого нэмэгдүүлэхэд бүх талаар дэмжиж төсөл хөтөлбөрийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- Мах сүүний өндөр ашиг бүхий үхэр үржүүлэн өсгөх
- Шинэ хөдөө хөтөлбөр хэрэгжүүлж Малын түүхий эдийг боловсруулж борлуулахад хамтарч ажиллана.

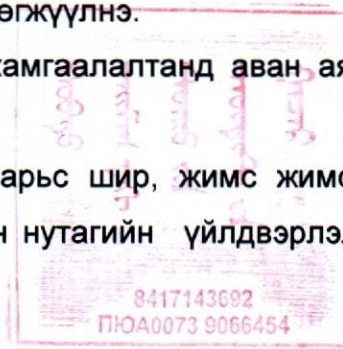


ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСАГ, ДЭД БҮТЭЦ:

- Албан байгууллагуудыг цэвэр усны нэгдсэн сүлжээнд холбох, айл өрх аж ахуйн нэгжүүдийг дулааны шугамд холбох
- Орон нутгийн мэдээ мэдээлэл бэлтгэж гаргадаг вэб хуудастай болгоно.
- Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай болон албан байгууллагуудын эзэмшлийн талбайг бүрэн камержуулах
- Орон нутагт байгаа нөөц боломжийг ашиглан цахилгаан эрчим хүчний үнийг тодорхой хувиар бууруулж ажиллана

ТАВ. ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

- Мал аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрлэлүүдийг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх
- Хариуцлагатай аялал жуулчлалыг дэмжиж хөгжүүлнэ.
- Түүх соёлын дурсгалт газруудыг тогтоон хамгаалалтанд аван аялал жуулчлалын маршрутанд оруулах
- Эсгий гар урлал, сүү сүүн бүтээгдэхүүн, арьс шир, жимс жимсгэн, зөөлөн оёдол, сүлжмэл, хэвлэл, зэрэг орон нутагийн үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжиж хөгжүүлнэ.
- ЖДҮ –ийн зээлийг нээлттэйгээр багт хүргэнэ.



ХОВД АЙМГИЙН ДАРВИ СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО

Ховд аймгийн Дөргөн сумын
Ардчилсан намын хорооны
зөвлөлийн ... тоот тогтоолын
хавсралт

**АЙМАГ СУМ ДҮҮРГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2020 ОНЫ
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ ХОВД АЙМГИЙН ДӨРГӨН СУМЫН
АРДЧИЛСАН НАМЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Монгол Улсын Засгийн газар, Ховд аймгийн Ардчилсан намын мөрийн хөтөлбөр, Сумын нийгэм эдийн засгийг 2014-2024 онд хөгжүүлэх урт хугацааны хөтөлбөрүүд, ард иргэд, албан байгууллагуудын санал хүсэлттэй уялдуулж тус сумын нийгэм эдийн засгийг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд төрийн үйлчилгээг ил тод шуурхай болгон хувь хүн, өрхийн хөгжлийг хангах үйлдвэрлэл дэд бүтцийг эрчимтэй хөгжүүлэхэд хөтөлбөрийн зорилго оршино.

НЭГ. ТӨРИЙН УДИРДЛАГА ЭРХ ЗҮЙН АЖЛЫН ХҮРЭЭНД:

- Төрийн бүх үйлчилгээг иргэдэд ил тод нээлттэй, шударга, шуурхай болгох
- Ажлын сахилга хариуцлагыг чанд сахиж төрийн албан хаагчийн ёс зүйг эрхэмлэн ажиллах
- Орон нутгийн төсөв, тендер, төслийг шийдвэрлэхэд ард иргэдийн санал хүсэлтийг эрэмблэн тусгах, тэдний шууд оролцуулах боломжийг бүрэн хангаж ажиллана.
- Төрийн бодлого шийдвэр, Хууль журмыг ард иргэдэд сурталчлан мэдээлэх ажлыг эрчимжүүлж цахим мэдээллийг бий болгоно.
- Иргэний танхим, нэг цэгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, хөдөлмөр жуулчлалын цахим машиныг нийтийн эзэмшлийн газруудад байршуулж ажиллана.
- Баг хөгжлийн санг сэргээн бий болгож орон нутгийн хөгжлийн сангаас төсөв хуваарилан зарцуулах эрхийг тухайн багт бий болгоно.
- Төрийн албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, тогтвор суурьшилттай ажиллахад дэмжлэг үзүүлж төрийн албан хаагчдын нийтийн орон сууц барих ажлыг зохион байгуулна
- Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний нэр олшруулахад дэмжлэг үзүүлнэ
- Төрийн бус иргэний нийгмийн байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах, тэднийг бүх талаар дэмжих, оффисийн байраар бүрэн хангаж ажиллана.

ХОЁР.БОЛОВСРОЛ СОЁЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ ХҮРЭЭНД:

- Сургуулийн гадна биеийн тамирын талбайг өргөтгөх, тоглоомын талбай нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.
 - Бүх төсөвт байгууллагуудын гадна тохижилт, аюулгүй байдалд дэмжлэг үзүүлэх
 - Цэцэрлэгийн тоглоомын талбай анги танхимын тохижилт зөөлөн эд шинэчлэхэд дэмжлэг үзүүлэх
 - Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайг зүлэгжүүлэх, гудамжны хайс гэрэлтүүлэг нэмэгдүүлэх.
 - Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг дэмжиж хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ
 - Нийгмийн даатгалд хамрагдах хүрээг нэмэгдүүлж тэтгэврийн суурь даатгалын тогтолцоозд сумын хүн амыг бүрэн хамруулах.
 - ЭМТ ийн лаборатори, оношлогоо болон нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэмэгдүүлнэ
 - Бүтэн өнчин хүүхдэд дэмжлэг үзүүлнэ
 - Бизнес инкубатар төвийн барилгыг түшиглэн нийтийн ахуйн үйлчилгээний төв байгуулах, үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд түрээс хэлбэрээр эзэмшүүлэх
- ГУРАВ. МАЛ АЖ АХУЙ, ГАЗАР ТАРИАЛАН, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХҮРЭЭНД:**

- “Чинээлэг малчин” хөтөлбөр хэрэгжүүлэн ажиллана
- Багуудад шинээр уст цэгийн хайгуул хийлгэн гүн өрмийн 2-3 худаг гаргаж хуучин энгийн уурхайн худгуудыг сэргээн засварлана.
- Малын үүлдэр угсаа чанарыг сайжруулахад анхаарч малын үржлийн нэгж байгуулан үйл ажиллагааг дэмжинэ.
- Малын эрүүл мэнд халдваргүйжүүлэлтийн товлот ажлуудыг өрх бүрт бүрэн хийж хэвшүүлэх, даатгалд хамрагдалтыг 30% д хүргэнэ
- Малчдын өрхийн орлого нэмэгдүүлэхэд бүх талаар дэмжиж төсөл хөтөлбөрийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- Мах сүүний өндөр ашиг бүхий үхэр үржүүлэн өсгөх
- Шинэ хөдөө хөтөлбөр хэрэгжүүлж Малын түүхий эдийг боловсруулж борлуулахад хамтарч ажиллана.

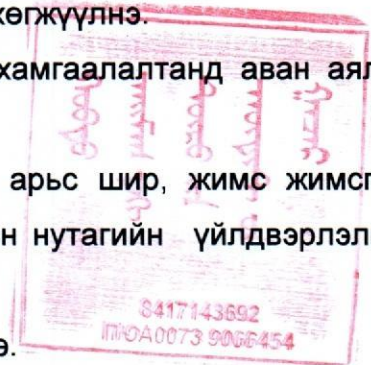
ПНД0073 9066454

ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСАГ, ДЭД БҮТЭЦ:

- Албан байгууллагуудыг цэвэр усны нэгдсэн сүлжээнд холбох, айл өрх аж ахуйн нэгжүүдийг дулааны шугамд холбох
- Орон нутгийн мэдээ мэдээлэл бэлтгэж гаргадаг вэб хуудастай болгоно.
- Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай болон албан байгууллагуудын эзэмшлийн талбайг бүрэн камержуулах
- Орон нутагт байгаа нөөц боломжийг ашиглан цахилгаан эрчим хүчний үнийг тодорхой хувиар бууруулж ажиллана

ТАВ. ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

- Мал аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрлэлүүдийг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх
- Хариуцлагатай аялал жуулчлалыг дэмжиж хөгжүүлнэ.
- Түүх соёлын дурсгалт газруудыг тогтоон хамгаалалтанд аван аялал жуулчлалын маршрутанд оруулах
- Эсгий гар урлал, сүү сүүн бүтээгдэхүүн, арьс шир, жимс жимсгэн, зөөлөн оёдол, сүлжмэл, хэвлэл, зэрэг орон нутагийн үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжиж хөгжүүлнэ.
- ЖДҮ –ийн зээлийг нээлттэйгээр багт хүргэнэ.



ХОВД АЙМГИЙН ДӨРГӨН СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО

Ховд аймгийн Дуут сумын
Ардчилсан намын хорооны
зөвлөлийн ... тоот тогтоолын
хавсралт

**АЙМАГ СУМ ДҮҮРГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2020 ОНЫ
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ ХОВД АЙМГИЙН ДУУТ СУМЫН АРДЧИЛСАН
НАМЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Монгол Улсын Засгийн газар, Ховд аймгийн Ардчилсан намын мөрийн хөтөлбөр, Сумын нийгэм эдийн засгийг 2014-2024 онд хөгжүүлэх урт хугацааны хөтөлбөрүүд, ард иргэд, албан байгууллагуудын санал хүсэлттэй уялдуулж тус сумын нийгэм эдийн засгийг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд төрийн үйлчилгээг ил тод шуурхай болгон хувь хүн, өрхийн хөгжлийг хангах үйлдвэрлэл дэд бүтцийг эрчимтэй хөгжүүлэхэд хөтөлбөрийн зорилго оршино.

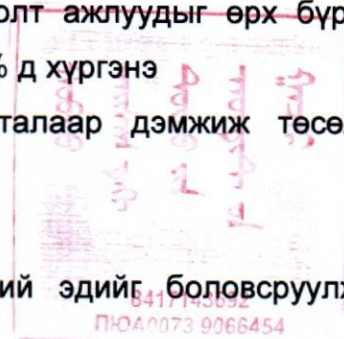
НЭГ. ТӨРИЙН УДИРДЛАГА ЭРХ ЗҮЙН АЖЛЫН ХҮРЭЭНД:

- Төрийн бүх үйлчилгээг иргэдэд ил тод нээлттэй, шударга, шуурхай болгох
- Ажлын сахилга хариуцлагыг чанд сахиж төрийн албан хаагчийн ёс зүйг эрхэмлэн ажиллах
- Орон нутгийн төсөв, тендер, төслийг шийдвэрлэхэд ард иргэдийн санал хүсэлтийг эрэмблэн тусгах, тэдний шууд оролцуулах боломжийг бүрэн хангаж ажиллана.
- Төрийн бодлого шийдвэр, Хууль журмыг ард иргэдэд сурталчлан мэдээлэх ажлыг эрчимжүүлж цахим мэдээллийг бий болгоно.
- Иргэний танхим, нэг цэгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, хөдөлмөр жуулчлалын цахим машиныг нийтийн эзэмшлийн газруудад байршуулж ажиллана.
- Баг хөгжлийн санг сэргээн бий болгож орон нутгийн хөгжлийн сангаас төсөв хуваарилан зарцуулах эрхийг тухайн багт бий болгоно.
- Төрийн албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, тогтвор суурьшилттай ажиллахад дэмжлэг үзүүлж төрийн албан хаагчдын нийтийн орон сууц барих ажлыг зохион байгуулна
- Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний нэр олшруулахад дэмжлэг үзүүлнэ
- Төрийн бус иргэний нийгмийн байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах, тэднийг бүх талаар дэмжих, оффисийн байраар бүрэн хангаж ажиллана.

ХОЁР.БОЛОВСРОЛ СОЁЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ ХҮРЭЭНД:

- Сургуулийн гадна биеийн тамирын талбайг өргөтгөх, тоглоомын талбай нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.
 - Бүх төсөвт байгууллагуудын гадна тохижилт, аюулгүй байдалд дэмжлэг үзүүлэх
 - Цэцэрлэгийн тоглоомын талбай анги танхимын тохижилт зөөлөн эд шинэчлэхэд дэмжлэг үзүүлэх
 - Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайг зүлэгжүүлэх, гудамжны хайс гэрэлтүүлэг нэмэгдүүлэх.
 - Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг дэмжиж хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ
 - Нийгмийн даатгалд хамрагдах хүрээг нэмэгдүүлж тэтгэврийн суурь даатгалын тогтолцооод сумын хүн амыг бүрэн хамруулах.
 - ЭМТ ийн лаборатори, оношлогоо болон нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэмэгдүүлнэ
 - Бүтэн өнчин хүүхдэд дэмжлэг үзүүлнэ
 - Бизнес инкубатар төвийн барилгыг түшиглэн нийтийн ахуйн үйлчилгээний төв байгуулах, үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд түрээс хэлбэрээр эзэмшүүлэх
- ГУРАВ. МАЛ АЖ АХУЙ, ГАЗАР ТАРИАЛАН, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХҮРЭЭНД:**

- “Чинээлэг малчин” хөтөлбөр хэрэгжүүлэн ажиллана
- Багуудад шинээр уст цэгийн хайгуул хийлгэн гүн өрмийн 2-3 худаг гаргаж хуучин энгийн уурхайн худгуудыг сэргээн засварлана.
- Малын үүлдэр угсаа чанарыг сайжруулахад анхаарч малын үржлийн нэгж байгуулан үйл ажиллагааг дэмжинэ.
- Малын эрүүл мэнд халдваргүйжүүлэлтийн товлот ажлуудыг өрх бүрт бүрэн хийж хэвшүүлэх, даатгалд хамрагдалтыг 30% д хүргэнэ
- Малчдын өрхийн орлого нэмэгдүүлэхэд бүх талаар дэмжиж төсөл хөтөлбөрийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- Мах сүүний өндөр ашиг бүхий үхэр үржүүлэн өсгөх
- Шинэ хөдөө хөтөлбөр хэрэгжүүлж Малын түүхий эдийг боловсруулж борлуулахад хамтарч ажиллана.

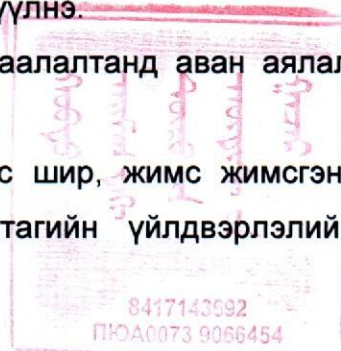


ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСАГ, ДЭД БҮТЭЦ:

- Албан байгууллагуудыг цэвэр усны нэгдсэн сүлжээнд холбох, айл өрх аж ахуйн нэгжүүдийг дулааны шугамд холбох
- Орон нутгийн мэдээ мэдээлэл бэлтгэж гаргадаг вэб хуудастай болгоно.
- Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай болон албан байгууллагуудын эзэмшлийн талбайг бүрэн камержуулах
- Орон нутагт байгаа нөөц боломжийг ашиглан цахилгаан эрчим хүчний үнийг тодорхой хувиар бууруулж ажиллана

ТАВ. ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

- Мал аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрлэлүүдийг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх
- Хариуцлагатай аялал жуулчлалыг дэмжиж хөгжүүлнэ.
- Түүх соёлын дурсгалт газруудыг тогтоон хамгаалалтанд аван аялал жуулчлалын маршрутанд оруулах
- Эсгий гар урлал, сүү сүүн бүтээгдэхүүн, арьс шир, жимс жимсгэн, зөөлөн оёдол, сүлжмэл, хэвлэл, зэрэг орон нутагийн үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжиж хөгжүүлнэ.
- ЖДҮ –ийн зээлийг нээлттэйгээр багт хүргэнэ.



ХОВД АЙМГИЙН ДУУТ СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО

Ховд аймгийн Манхан сумын
Ардчилсан намын хорооны
зөвлөлийн ... тоот тогтоолын
хавсралт

**АЙМАГ СУМ ДҮҮРГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2020 ОНЫ
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ ХОВД АЙМГИЙН МАНХАН СУМЫН
АРДЧИЛСАН НАМЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Монгол Улсын Засгийн газар, Ховд аймгийн Ардчилсан намын мөрийн хөтөлбөр, Сумын нийгэм эдийн засгийг 2014-2024 онд хөгжүүлэх урт хугацааны хөтөлбөрүүд, ард иргэд, албан байгууллагуудын санал хүсэлттэй уялдуулж тус сумын нийгэм эдийн засгийг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд төрийн үйлчилгээг ил тод шуурхай болгон хувь хүн, өрхийн хөгжлийг хангах үйлдвэрлэл дэд бүтцийг эрчимтэй хөгжүүлэхэд хөтөлбөрийн зорилго оршино.

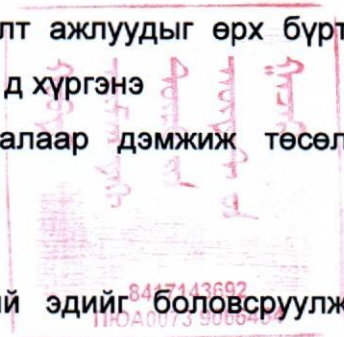
НЭГ. ТӨРИЙН УДИРДЛАГА ЭРХ ЗҮЙН АЖЛЫН ХҮРЭЭНД:

- Төрийн бүх үйлчилгээг иргэдэд ил тод нээлттэй, шударга, шуурхай болгох
- Ажлын сахилга хариуцлагыг чанд сахиж төрийн албан хаагчийн ёс зүйг эрхэмлэн ажиллах
- Орон нутгийн төсөв, тендер, төслийг шийдвэрлэхэд ард иргэдийн санал хүсэлтийг эрэмблэн тусгах, тэдний шууд оролцуулах боломжийг бүрэн хангаж ажиллана.
- Төрийн бодлого шийдвэр, Хууль журмыг ард иргэдэд сурталчлан мэдээлэх ажлыг эрчимжүүлж цахим мэдээллийг бий болгоно.
- Иргэний танхим, нэг цэгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, хөдөлмөр жуулчлалын цахим машиныг нийтийн эзэмшлийн газруудад байршуулж ажиллана.
- Баг хөгжлийн санг сэргээн бий болгож орон нутгийн хөгжлийн сангаас төсөв хуваарилан зарцуулах эрхийг тухайн багт бий болгоно.
- Төрийн албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, тогтвор суурьшилтай ажиллахад дэмжлэг үзүүлж төрийн албан хаагчдын нийтийн орон сууц барих ажлыг зохион байгуулна
- Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний нэр олшруулахад дэмжлэг үзүүлнэ
- Төрийн бус иргэний нийгмийн байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах, тэднийг бүх талаар дэмжих, оффисийн байраар бүрэн хангаж ажиллана.

ХОЁР БОЛОВСРОЛ СОЁЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ ХҮРЭЭНД:

- Сургуулийн гадна биеийн тамирын талбайг өргөтгөх, тоглоомын талбай нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.
 - Бүх төсөвт байгууллагуудын гадна тохижилт, аюулгүй байдалд дэмжлэг үзүүлэх
 - Цэцэрлэгийн тоглоомын талбай анги танхимын тохижилт зөөлөн эд шинэчлэхэд дэмжлэг үзүүлэх
 - Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайг зүлэгжүүлэх, гудамжны хайс гэрэлтүүлэг нэмэгдүүлэх.
 - Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг дэмжиж хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ
 - Нийгмийн даатгалд хамрагдах хүрээг нэмэгдүүлж тэтгэврийн суурь даатгалын тогтолцооод сумын хүн амыг бүрэн хамруулах.
 - ЭМТ ийн лаборатори, оношлогоо болон нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэмэгдүүлнэ
 - Бүтэн өнчин хүүхдэд дэмжлэг үзүүлнэ
 - Бизнес инкубатар төвийн барилгыг түшиглэн нийтийн ахуйн үйлчилгээний төв байгуулах, үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд түрээс хэлбэрээр эзэмшүүлэх
- ГУРАВ. МАЛ АЖ АХУЙ, ГАЗАР ТАРИАЛАН, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХҮРЭЭНД:**

- “Чинээлэг малчин” хөтөлбөр хэрэгжүүлэн ажиллана
- Багуудад шинээр уст цэгийн хайгуул хийлгэн гүн өрмийн 2-3 худаг гаргаж хуучин энгийн уурхайн худгуудыг сэргээн засварлана.
- Малын үүлдэр угсаа чанарыг сайжруулахад анхаарч малын үржлийн нэгж байгуулан үйл ажиллагааг дэмжинэ.
- Малын эрүүл мэнд халдваргүйжүүлэлтийн товлот ажлуудыг өрх бүрт бүрэн хийж хэвшүүлэх, даатгалд хамрагдалтыг 30% д хүргэнэ
- Малчдын өрхийн орлого нэмэгдүүлэхэд бүх талаар дэмжиж төсөл хөтөлбөрийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- Мах сүүний өндөр ашиг бүхий үхэр үржүүлэн өсгөх
- Шинэ хөдөө хөтөлбөр хэрэгжүүлж Малын түүхий эдийг боловсруулж борлуулахад хамтарч ажиллана.



ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСАГ, ДЭД БҮТЭЦ:

- Албан байгууллагуудыг цэвэр усны нэгдсэн сүлжээнд холбох, айл өрх аж ахуйн нэгжүүдийг дулааны шугамд холбох
- Орон нутгийн мэдээ мэдээлэл бэлтгэж гаргадаг вэб хуудастай болгоно.
- Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай болон албан байгууллагуудын эзэмшлийн талбайг бүрэн камержуулах
- Орон нутагт байгаа нөөц боломжийг ашиглан цахилгаан эрчим хүчний үнийг тодорхой хувиар бууруулж ажиллана

ТАВ. ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

- Мал аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрлэлүүдийг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх
- Хариуцлагатай аялал жуулчлалыг дэмжиж хөгжүүлнэ.
- Түүх соёлын дурсгалт газруудыг тогтоон хамгаалалтанд аван аялал жуулчлалын маршрутанд оруулах
- Эсгий гар урлал, сүү сүүн бүтээгдэхүүн, арьс шир, жимс жимсгэн, зөөлөн оёдол, сүлжмэл, хэвлэл, зэрэг орон нутагийн үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжиж хөгжүүлнэ.
- ЖДҮ –ийн зээлийг нээлттэйгээр багт хүргэнэ.



ХОВД АЙМГИЙН МАНХАН СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО

Ховд аймгийн Мөнххайрхан сумын
Ардчилсан намын хорооны
зөвлөлийн ... тоот тогтоолын
хавсралт

**АЙМАГ СУМ ДҮҮРГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2020 ОНЫ
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ ХОВД АЙМГИЙН МӨНХХАЙРХАН СУМЫН
АРДЧИЛСАН НАМЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Монгол Улсын Засгийн газар, Ховд аймгийн Ардчилсан намын мөрийн хөтөлбөр, Сумын нийгэм эдийн засгийг 2014-2024 онд хөгжүүлэх урт хугацааны хөтөлбөрүүд, ард иргэд, албан байгууллагуудын санал хүсэлттэй уялдуулж тус сумын нийгэм эдийн засгийг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд төрийн үйлчилгээг ил тод шуурхай болгон хувь хүн, өрхийн хөгжлийг хангах үйлдвэрлэл дэд бүтцийг эрчимтэй хөгжүүлэхэд хөтөлбөрийн зорилго оршино.

НЭГ. ТӨРИЙН УДИРДЛАГА ЭРХ ЗҮЙН АЖЛЫН ХҮРЭЭНД:

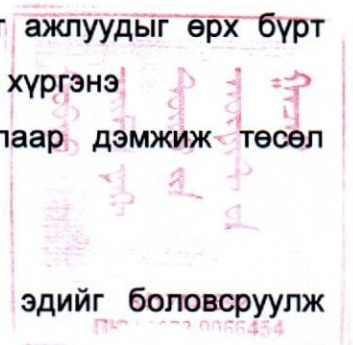
- Төрийн бүх үйлчилгээг иргэдэд ил тод нээлттэй, шударга, шуурхай болгох
- Ажлын сахилга хариуцлагыг чанд сахиж төрийн албан хаагчийн ёс зүйг эрхэмлэн ажиллах
- Орон нутгийн төсөв, тендер, төслийг шийдвэрлэхэд ард иргэдийн санал хүсэлтийг эрэмблэн тусгах, тэдний шууд оролцуулах боломжийг бүрэн хангаж ажиллана.
- Төрийн бодлого шийдвэр, Хууль журмыг ард иргэдэд сурталчлан мэдээлэх ажлыг эрчимжүүлж цахим мэдээллийг бий болгоно.
- Иргэний танхим, нэг цэгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, хөдөлмөр жуулчлалын цахим машиныг нийтийн эзэмшлийн газруудад байршуулж ажиллана.
- Баг хөгжлийн санг сэргээн бий болгож орон нутгийн хөгжлийн сангаас төсөв хуваарилан зарцуулах эрхийг тухайн багт бий болгоно.
- Төрийн албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, тогтвор суурьшилттай ажиллахад дэмжлэг үзүүлж төрийн албан хаагчдын нийтийн орон сууц барих ажлыг зохион байгуулна
- Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний нэр олшруулахад дэмжлэг үзүүлнэ
- Төрийн бус иргэний нийгмийн байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах, тэднийг бүх талаар дэмжих, оффисийн байраар бүрэн хангаж ажиллана.

ЛНХ 0073 9066454

ХОЁР БОЛОВСРОЛ СОЁЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ ХҮРЭЭНД:

- Сургуулийн гадна биеийн тамирын талбайг өргөтгөх, тоглоомын талбай нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.
 - Бүх төсөвт байгууллагуудын гадна тохижилт, аюулгүй байдалд дэмжлэг үзүүлэх
 - Цэцэрлэгийн тоглоомын талбай анги танхимын тохижилт зөөлөн эд шинэчлэхэд дэмжлэг үзүүлэх
 - Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайг зүлэгжүүлэх, гудамжны хайс гэрэлтүүлэг нэмэгдүүлэх.
 - Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг дэмжиж хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ
 - Нийгмийн даатгалд хамрагдах хүрээг нэмэгдүүлж тэтгэврийн суурь даатгалын тогтолцоод сумын хүн амыг бүрэн хамруулах.
 - ЭМТ ийн лаборатори, оношлогоо болон нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэмэгдүүлнэ
 - Бүтэн өнчин хүүхдэд дэмжлэг үзүүлнэ
 - Бизнес инкубатар төвийн барилгыг түшиглэн нийтийн ахуйн үйлчилгээний төв байгуулах, үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд түрээс хэлбэрээр эзэмшүүлэх
- ГУРАВ. МАЛ АЖ АХУЙ, ГАЗАР ТАРИАЛАН, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХҮРЭЭНД:**

- “Чинээлэг малчин” хөтөлбөр хэрэгжүүлэн ажиллана
- Багуудад шинээр уст цэгийн хайгуул хийлгэн гүн өрмийн 2-3 худаг гаргаж хуучин энгийн уурхайн худгуудыг сэргээн засварлана.
- Малын үүлдэр угсаа чанарыг сайжруулахад анхаарч малын үржлийн нэгж байгуулан үйл ажиллагааг дэмжинэ.
- Малын эрүүл мэнд халдваргүйжүүлэлтийн товлот ажлуудыг өрх бүрт бүрэн хийж хэвшүүлэх, даатгалд хамрагдалтыг 30% д хүргэнэ
- Малчдын өрхийн орлого нэмэгдүүлэхэд бүх талаар дэмжиж төсөл хөтөлбөрийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- Мах сүүний өндөр ашиг бүхий үхэр үржүүлэн өсгөх
- Шинэ хөдөө хөтөлбөр хэрэгжүүлж Малын түүхий эдийг боловсруулж борлуулахад хамтарч ажиллана.

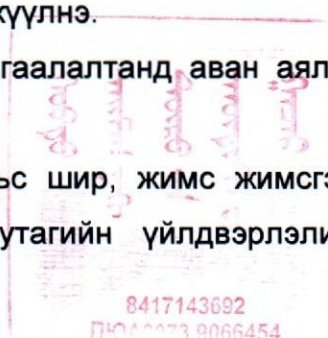


ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСАГ, ДЭД БҮТЭЦ:

- Албан байгууллагуудыг цэвэр усны нэгдсэн сүлжээнд холбох, айл өрх аж ахуйн нэгжүүдийг дулааны шугамд холбох
- Орон нутгийн мэдээ мэдээлэл бэлтгэж гаргадаг вэб хуудастай болгоно.
- Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай болон албан байгууллагуудын эзэмшлийн талбайг бүрэн камержуулах
- Орон нутагт байгаа нөөц боломжийг ашиглан цахилгаан эрчим хүчний үнийг тодорхой хувиар бууруулж ажиллана

ТАВ. ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

- Мал аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрлэлүүдийг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх
- Хариуцлагатай аялал жуулчлалыг дэмжиж хөгжүүлнэ.
- Түүх соёлын дурсгалт газруудыг тогтоон хамгаалалтанд аван аялал жуулчлалын маршрутанд оруулах
- Эсгий гар урлал, сүү сүүн бүтээгдэхүүн, арьс шир, жимс жимсгэн, зөөлөн оёдол, сүлжмэл, хэвлэл, зэрэг орон нутагийн үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжиж хөгжүүлнэ.
- ЖДҮ –ийн зээлийг нээлттэйгээр багт хүргэнэ.



ХОВД АЙМГИЙН МӨНХХАЙРХАН СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО

Ховд аймгийн Мянгад сумын
Ардчилсан намын хорооны
зөвлөлийн ... тоот тогтоолын
хавсралт

**АЙМАГ СУМ ДҮҮРГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2020 ОНЫ
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ ХОВД АЙМГИЙН МЯНГАД СУМЫН
АРДЧИЛСАН НАМЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Монгол Улсын Засгийн газар, Ховд аймгийн Ардчилсан намын мөрийн хөтөлбөр, Сумын нийгэм эдийн засгийг 2014-2024 онд хөгжүүлэх урт хугацааны хөтөлбөрүүд, ард иргэд, албан байгууллагуудын санал хүсэлттэй уялдуулж тус сумын нийгэм эдийн засгийг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд төрийн үйлчилгээг ил тод шуурхай болгон хувь хүн, өрхийн хөгжлийг хангах үйлдвэрлэл дэд бүтцийг эрчимтэй хөгжүүлэхэд хөтөлбөрийн зорилго оршино.

НЭГ. ТӨРИЙН УДИРДЛАГА ЭРХ ЗҮЙН АЖЛЫН ХҮРЭЭНД:

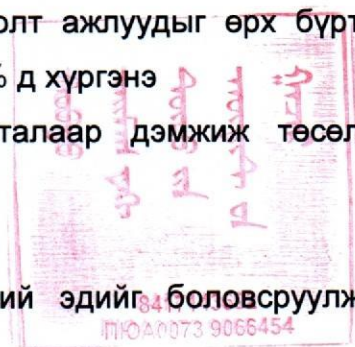
- Төрийн бүх үйлчилгээг иргэдэд ил тод нээлттэй, шударга, шуурхай болгох
- Ажлын сахилга хариуцлагыг чанд сахиж төрийн албан хаагчийн ёс зүйг эрхэмлэн ажиллах
- Орон нутгийн төсөв, тендер, төслийг шийдвэрлэхэд ард иргэдийн санал хүсэлтийг эрэмблэн тусгах, тэдний шууд оролцуулах боломжийг бүрэн хангаж ажиллана.
- Төрийн бодлого шийдвэр, Хууль журмыг ард иргэдэд сурталчлан мэдээлэх ажлыг эрчимжүүлж цахим мэдээллийг бий болгоно.
- Иргэний танхим, нэг цэгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, хөдөлмөр жуулчлалын цахим машиныг нийтийн эзэмшлийн газруудад байршуулж ажиллана.
- Баг хөгжлийн санг сэргээн бий болгож орон нутгийн хөгжлийн сангаас төсөв хуваарилан зарцуулах эрхийг тухайн багт бий болгоно.
- Төрийн албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, тогтвор суурьшилттай ажиллахад дэмжлэг үзүүлж төрийн албан хаагчдын нийтийн орон сууц барих ажлыг зохион байгуулна
- Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний нэр олшруулахад дэмжлэг үзүүлнэ
- Төрийн бус иргэний нийгмийн байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах, тэднийг бүх талаар дэмжих, оффисийн байраар бүрэн хангаж ажиллана.

П/ОА0073 9066454

ХОЁР.БОЛОВСРОЛ СОЁЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ ХҮРЭЭНД:

- Сургуулийн гадна биеийн тамирын талбайг өргөтгөх, тоглоомын талбай нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.
 - Бүх төсөвт байгууллагуудын гадна тохижилт, аюулгүй байдалд дэмжлэг үзүүлэх
 - Цэцэрлэгийн тоглоомын талбай анги танхимын тохижилт зөөлөн эд шинэчлэхэд дэмжлэг үзүүлэх
 - Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайг зүлэгжүүлэх, гудамжны хайс гэрэлтүүлэг нэмэгдүүлэх.
 - Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг дэмжиж хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ
 - Нийгмийн даатгалд хамрагдах хүрээг нэмэгдүүлж тэтгэврийн суурь даатгалын тогтолцоод сумын хүн амыг бүрэн хамруулах.
 - ЭМТ ийн лаборатори, оношлогоо болон нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэмэгдүүлнэ
 - Бүтэн өнчин хүүхдэд дэмжлэг үзүүлнэ
 - Бизнес инкубатар төвийн барилгыг түшиглэн нийтийн ахуйн үйлчилгээний төв байгуулах, үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд түрээс хэлбэрээр эзэмшүүлэх
- ГУРАВ. МАЛ АЖ АХУЙ, ГАЗАР ТАРИАЛАН, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХҮРЭЭНД:**

- “Чинээлэг малчин” хөтөлбөр хэрэгжүүлэн ажиллана
- Багуудад шинээр уст цэгийн хайгуул хийлгэн гүн өрмийн 2-3 худаг гаргаж хуучин энгийн уурхайн худгуудыг сэргээн засварлана.
- Малын үүлдэр угсаа чанарыг сайжруулахад анхаарч малын үржлийн нэгж байгуулан үйл ажиллагааг дэмжинэ.
- Малын эрүүл мэнд халдваргүйжүүлэлтийн товлот ажлуудыг өрх бүрт бүрэн хийж хэвшүүлэх, даатгалд хамрагдалтыг 30% д хүргэнэ
- Малчдын өрхийн орлого нэмэгдүүлэхэд бүх талаар дэмжиж төсөл хөтөлбөрийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- Мах сүүний өндөр ашиг бүхий үхэр үржүүлэн өсгөх
- Шинэ хөдөө хөтөлбөр хэрэгжүүлж Малын түүхий эдийг боловсруулж борлуулахад хамтарч ажиллана.



ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСАГ, ДЭД БҮТЭЦ:

- Албан байгууллагуудыг цэвэр усны нэгдсэн сүлжээнд холбох, айл өрх аж ахуйн нэгжүүдийг дулааны шугамд холбох
- Орон нутгийн мэдээ мэдээлэл бэлтгэж гаргадаг вэб хуудастай болгоно.
- Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай болон албан байгууллагуудын эзэмшлийн талбайг бүрэн камержуулах
- Орон нутагт байгаа нөөц боломжийг ашиглан цахилгаан эрчим хүчний үнийг тодорхой хувиар бууруулж ажиллана

ТАВ. ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

- Мал аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрлэлүүдийг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх
- Хариуцлагатай аялал жуулчлалыг дэмжиж хөгжүүлнэ.
- Түүх соёлын дурсгалт газруудыг тогтоон хамгаалалтанд аван аялал жуулчлалын маршрутанд оруулах
- Эсгий гар урлал, сүү сүүн бүтээгдэхүүн, арьс шир, жимс жимсгэн, зөөлөн оёдол, сүлжмэл, хэвлэл, зэрэг орон нутагийн үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжиж хөгжүүлнэ.
- ЖДҮ –ийн зээлийг нээлттэйгээр багт хүргэнэ.



ХОВД АЙМГИЙН МЯНГАД СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО

Ховд аймгийн Мөст сумын
Ардчилсан намын хорооны
зөвлөлийн ... тоот тогтоолын
хавсралт

**АЙМАГ СУМ ДҮҮРГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2020 ОНЫ
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ ХОВД АЙМГИЙН МӨСТ СУМЫН АРДЧИЛСАН
НАМЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Монгол Улсын Засгийн газар, Ховд аймгийн Ардчилсан намын мөрийн хөтөлбөр, Сумын нийгэм эдийн засгийг 2014-2024 онд хөгжүүлэх урт хугацааны хөтөлбөрүүд, ард иргэд, албан байгууллагуудын санал хүсэлттэй уялдуулж тус сумын нийгэм эдийн засгийг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд төрийн үйлчилгээг ил тод шуурхай болгон хувь хүн, өрхийн хөгжлийг хангах үйлдвэрлэл дэд бүтцийг эрчимтэй хөгжүүлэхэд хөтөлбөрийн зорилго оршино.

НЭГ. ТӨРИЙН УДИРДЛАГА ЭРХ ЗҮЙН АЖЛЫН ХҮРЭЭНД:

- Төрийн бүх үйлчилгээг иргэдэд ил тод нээлттэй, шударга, шуурхай болгох
- Ажлын сахилга хариуцлагыг чанд сахиж төрийн албан хаагчийн ёс зүйг эрхэмлэн ажиллах
- Орон нутгийн төсөв, тендер, төслийг шийдвэрлэхэд ард иргэдийн санал хүсэлтийг эрэмблэн тусгах, тэдний шууд оролцуулах боломжийг бүрэн хангаж ажиллана.
- Төрийн бодлого шийдвэр, Хууль журмыг ард иргэдэд сурталчлан мэдээлэх ажлыг эрчимжүүлж цахим мэдээллийг бий болгоно.
- Иргэний танхим, нэг цэгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, хөдөлмөр жуулчлалын цахим машиныг нийтийн эзэмшлийн газруудад байршуулж ажиллана.
- Баг хөгжлийн санг сэргээн бий болгож орон нутгийн хөгжлийн сангаас төсөв хуваарилан зарцуулах эрхийг тухайн багт бий болгоно.
- Төрийн албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, тогтвор суурьшилттай ажиллахад дэмжлэг үзүүлж төрийн албан хаагчдын нийтийн орон сууц барих ажлыг зохион байгуулна
- Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний нэр олшруулахад дэмжлэг үзүүлнэ
- Төрийн бус иргэний нийгмийн байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах, тэднийг бүх талаар дэмжих, оффисийн байраар бүрэн хангаж ажиллана.

ХОЁР. БОЛОВСРОЛ СОЁЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ ХҮРЭЭНД:

- Сургуулийн гадна биеийн тамирын талбайг өргөтгөх, тоглоомын талбай нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.
 - Бүх төсөвт байгууллагуудын гадна тохижилт, аюулгүй байдалд дэмжлэг үзүүлэх
 - Цэцэрлэгийн тоглоомын талбай анги танхимын тохижилт зөөлөн эд шинэчлэхэд дэмжлэг үзүүлэх
 - Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайг зүлэгжүүлэх, гудамжны хайс гэрэлтүүлэг нэмэгдүүлэх.
 - Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг дэмжиж хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ
 - Нийгмийн даатгалд хамрагдах хүрээг нэмэгдүүлж тэтгэврийн суурь даатгалын тогтолцооод сумын хүн амыг бүрэн хамруулах.
 - ЭМТ ийн лаборатори, оношлогоо болон нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэмэгдүүлнэ
 - Бүтэн өнчин хүүхдэд дэмжлэг үзүүлнэ
 - Бизнес инкубатар төвийн барилгыг түшиглэн нийтийн ахуйн үйлчилгээний төв байгуулах, үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд түрээс хэлбэрээр эзэмшүүлэх
- ГУРАВ. МАЛ АЖ АХУЙ, ГАЗАР ТАРИАЛАН, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХҮРЭЭНД:**

- “Чинээлэг малчин” хөтөлбөр хэрэгжүүлэн ажиллана
- Багуудад шинээр уст цэгийн хайгуул хийлгэн гүн өрмийн 2-3 худаг гаргаж хуучин энгийн уурхайн худгуудыг сэргээн засварлана.
- Малын үүлдэр угсаа чанарыг сайжруулахад анхаарч малын үржлийн нэгж байгуулан үйл ажиллагааг дэмжинэ.
- Малын эрүүл мэнд халдваргүйжүүлэлтийн товлот ажлуудыг өрх бүрт бүрэн хийж хэвшүүлэх, даатгалд хамрагдалтыг 30% д хүргэнэ
- Малчдын өрхийн орлого нэмэгдүүлэхэд бүх талаар дэмжиж төсөл хөтөлбөрийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- Мах сүүний өндөр ашиг бүхий үхэр үржүүлэн өсгөх
- Шинэ хөдөө хөтөлбөр хэрэгжүүлж Малын түүхий эдийг боловсруулж борлуулахад хамтарч ажиллана.

ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСАГ, ДЭД БҮТЭЦ:

- Албан байгууллагуудыг цэвэр усны нэгдсэн сүлжээнд холбох, айл өрх аж ахуйн нэгжүүдийг дулааны шугамд холбох
- Орон нутгийн мэдээ мэдээлэл бэлтгэж гаргадаг вэб хуудастай болгоно.
- Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай болон албан байгууллагуудын эзэмшлийн талбайг бүрэн камержуулах
- Орон нутагт байгаа нөөц боломжийг ашиглан цахилгаан эрчим хүчний үнийг тодорхой хувиар бууруулж ажиллана

ТАВ. ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

- Мал аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрлэлүүдийг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх
- Хариуцлагатай аялал жуулчлалыг дэмжиж хөгжүүлнэ.
- Түүх соёлын дурсгалт газруудыг тогтоон хамгаалалтанд аван аялал жуулчлалын маршрутанд оруулах
- Эсгий гар урлал, сүү сүүн бүтээгдэхүүн, арьс шир, жимс жимсгэн, зөөлөн оёдол, сүлжмэл, хэвлэл, зэрэг орон нутагийн үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжиж хөгжүүлнэ.
- ЖДҮ –ийн зээлийг нээлттэйгээр багт хүргэнэ.



ХОВД АЙМГИЙН МӨСТ СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО

Ховд аймгийн Зэрэг сумын
Ардчилсан намын хорооны
зөвлөлийн ... тоот тогтоолын
хавсралт

**АЙМАГ СУМ ДҮҮРГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2020 ОНЫ
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ ХОВД АЙМГИЙН ЗЭРЭГ СУМЫН АРДЧИЛСАН
НАМЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Монгол Улсын Засгийн газар, Ховд аймгийн Ардчилсан намын мөрийн хөтөлбөр, Сумын нийгэм эдийн засгийг 2014-2024 онд хөгжүүлэх урт хугацааны хөтөлбөрүүд, ард иргэд, албан байгууллагуудын санал хүсэлттэй уялдуулж тус сумын нийгэм эдийн засгийг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд төрийн үйлчилгээг ил тод шуурхай болгон хувь хүн, өрхийн хөгжлийг хангах үйлдвэрлэл дэд бүтцийг эрчимтэй хөгжүүлэхэд хөтөлбөрийн зорилго оршино.

НЭГ. ТӨРИЙН УДИРДЛАГА ЭРХ ЗҮЙН АЖЛЫН ХҮРЭЭНД:

- Төрийн бүх үйлчилгээг иргэдэд ил тод нээлттэй, шударга, шуурхай болгох
- Ажлын сахилга хариуцлагыг чанд сахиж төрийн албан хаагчийн ёс зүйг эрхэмлэн ажиллах
- Орон нутгийн төсөв, тендер, төслийг шийдвэрлэхэд ард иргэдийн санал хүсэлтийг эрэмблэн тусгах, тэдний шууд оролцуулах боломжийг бүрэн хангаж ажиллана.
- Төрийн бодлого шийдвэр, Хууль журмыг ард иргэдэд сурталчлан мэдээлэх ажлыг эрчимжүүлж цахим мэдээллийг бий болгоно.
- Иргэний танхим, нэг цэгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, хөдөлмөр жуулчлалын цахим машиныг нийтийн эзэмшлийн газруудад байршуулж ажиллана.
- Баг хөгжлийн санг сэргээн бий болгож орон нутгийн хөгжлийн сангаас төсөв хуваарилан зарцуулах эрхийг тухайн багт бий болгоно.
- Төрийн албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, тогтвор суурьшилтай ажиллахад дэмжлэг үзүүлж төрийн албан хаагчдын нийтийн орон сууц барих ажлыг зохион байгуулна
- Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний нэр олшруулахад дэмжлэг үзүүлнэ
- Төрийн бус иргэний нийгмийн байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах, тэднийг бүх талаар дэмжих, оффисийн байраар бүрэн хангаж ажиллана.

ХОЁР.БОЛОВСРОЛ СОЁЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ ХҮРЭЭНД:

- Сургуулийн гадна биеийн тамирын талбайг өргөтгөх, тоглоомын талбай нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.
 - Бүх төсөвт байгууллагуудын гадна тохижилт, аюулгүй байдалд дэмжлэг үзүүлэх
 - Цэцэрлэгийн тоглоомын талбай анги танхимын тохижилт зөөлөн эд шинэчлэхэд дэмжлэг үзүүлэх
 - Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайг зүлэгжүүлэх, гудамжны хайс гэрэлтүүлэг нэмэгдүүлэх.
 - Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг дэмжиж хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ
 - Нийгмийн даатгалд хамрагдах хүрээг нэмэгдүүлж тэтгэврийн суурь даатгалын тогтолцоозд сумын хүн амыг бүрэн хамруулах.
 - ЭМТ ийн лаборатори, оношлогоо болон нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэмэгдүүлнэ
 - Бүтэн өнчин хүүхдэд дэмжлэг үзүүлнэ
 - Бизнес инкубатар төвийн барилгыг түшиглэн нийтийн ахуйн үйлчилгээний төв байгуулах, үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд түрээс хэлбэрээр эзэмшүүлэх
- ГУРАВ. МАЛ АЖ АХУЙ, ГАЗАР ТАРИАЛАН, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХҮРЭЭНД:**

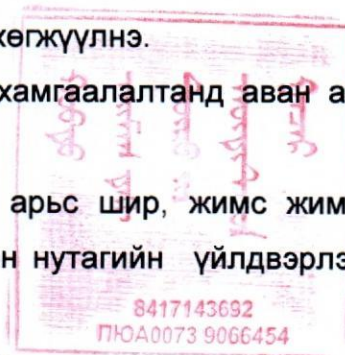
- “Чинээлэг малчин” хөтөлбөр хэрэгжүүлэн ажиллана
- Багуудад шинээр уст цэгийн хайгуул хийлгэн гүн өрмийн 2-3 худаг гаргаж хуучин энгийн уурхайн худгуудыг сэргээн засварлана.
- Малын үүлдэр угсаа чанарыг сайжруулахад анхаарч малын үржлийн нэгж байгуулан үйл ажиллагааг дэмжинэ.
- Малын эрүүл мэнд халдваргүйжүүлэлтийн товлот ажлуудыг өрх бүрт бүрэн хийж хэвшүүлэх, даатгалд хамрагдалтыг 30% д хүргэнэ
- Малчдын өрхийн орлого нэмэгдүүлэхэд бүх талаар дэмжиж төсөл хөтөлбөрийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- Мах сүүний өндөр ашиг бүхий үхэр үржүүлэн өсгөх
- Шинэ хөдөө хөтөлбөр хэрэгжүүлж Малын түүхий эдийг боловсруулж борлуулахад хамтарч ажиллана.

ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСАГ, ДЭД БҮТЭЦ:

- Албан байгууллагуудыг цэвэр усны нэгдсэн сүлжээнд холбох, айл өрх аж ахуйн нэгжүүдийг дулааны шугамд холбох
- Орон нутгийн мэдээ мэдээлэл бэлтгэж гаргадаг вэб хуудастай болгоно.
- Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай болон албан байгууллагуудын эзэмшлийн талбайг бүрэн камержуулах
- Орон нутагт байгаа нөөц боломжийг ашиглан цахилгаан эрчим хүчний үнийг тодорхой хувиар бууруулж ажиллана

ТАВ. ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

- Мал аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрлэлүүдийг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх
- Хариуцлагатай аялал жуулчлалыг дэмжиж хөгжүүлнэ.
- Түүх соёлын дурсгалт газруудыг тогтоон хамгаалалтанд аван аялал жуулчлалын маршрутанд оруулах
- Эсгий гар урлал, сүү сүүн бүтээгдэхүүн, арьс шир, жимс жимсгэн, зөөлөн оёдол, сүлжмэл, хэвлэл, зэрэг орон нутагийн үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжиж хөгжүүлнэ.
- ЖДҮ –ийн зээлийг нээлттэйгээр багт хүргэнэ.



ХОВД АЙМГИЙН ЗЭРЭГ СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО

Ховд аймгийн Цэцэг сумын
Ардчилсан намын хорооны
зөвлөлийн ... тоот тогтоолын
хавсралт

**АЙМАГ СУМ ДҮҮРГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2020 ОНЫ
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ ХОВД АЙМГИЙН ЦЭЦЭГ СУМЫН АРДЧИЛСАН
НАМЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Монгол Улсын Засгийн газар, Ховд аймгийн Ардчилсан намын мөрийн хөтөлбөр, Сумын нийгэм эдийн засгийг 2014-2024 онд хөгжүүлэх урт хугацааны хөтөлбөрүүд, ард иргэд, албан байгууллагуудын санал хүсэлттэй уялдуулж тус сумын нийгэм эдийн засгийг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд төрийн үйлчилгээг ил тод шуурхай болгон хувь хүн, өрхийн хөгжлийг хангах үйлдвэрлэл дэд бүтцийг эрчимтэй хөгжүүлэхэд хөтөлбөрийн зорилго оршино.

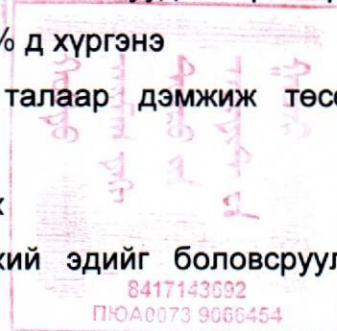
НЭГ. ТӨРИЙН УДИРДЛАГА ЭРХ ЗҮЙН АЖЛЫН ХҮРЭЭНД:

- Төрийн бүх үйлчилгээг иргэдэд ил тод нээлттэй, шударга, шуурхай болгох
- Ажлын сахилга хариуцлагыг чанд сахиж төрийн албан хаагчийн ёс зүйг эрхэмлэн ажиллах
- Орон нутгийн төсөв, тендер, төслийг шийдвэрлэхэд ард иргэдийн санал хүсэлтийг эрэмблэн тусгах, тэдний шууд оролцуулах боломжийг бүрэн хангаж ажиллана.
- Төрийн бодлого шийдвэр, Хууль журмыг ард иргэдэд сурталчлан мэдээлэх ажлыг эрчимжүүлж цахим мэдээллийг бий болгоно.
- Иргэний танхим, нэг цэгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, хөдөлмөр жуулчлалын цахим машиныг нийтийн эзэмшлийн газруудад байршуулж ажиллана.
- Баг хөгжлийн санг сэргээн бий болгож орон нутгийн хөгжлийн сангаас төсөв хуваарилан зарцуулах эрхийг тухайн багт бий болгоно.
- Төрийн албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, тогтвор суурьшилттай ажиллахад дэмжлэг үзүүлж төрийн албан хаагчдын нийтийн орон сууц барих ажлыг зохион байгуулна
- Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний нэр олшруулахад дэмжлэг үзүүлнэ
- Төрийн бус иргэний нийгмийн байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах, тэднийг бүх талаар дэмжих, оффисийн байраар бүрэн хангаж ажиллана.

ХОЁР.БОЛОВСРОЛ СОЁЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ ХҮРЭЭНД:

- Сургуулийн гадна биеийн тамирын талбайг өргөтгөх, тоглоомын талбай нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.
 - Бүх төсөвт байгууллагуудын гадна тохижилт, аюулгүй байдалд дэмжлэг үзүүлэх
 - Цэцэрлэгийн тоглоомын талбай анги танхимын тохижилт зөөлөн эд шинэчлэхэд дэмжлэг үзүүлэх
 - Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайг зүлэгжүүлэх, гудамжны хайс гэрэлтүүлэг нэмэгдүүлэх.
 - Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг дэмжиж хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ
 - Нийгмийн даатгалд хамрагдах хүрээг нэмэгдүүлж тэтгэврийн суурь даатгалын тогтолцоозд сумын хүн амыг бүрэн хамруулах.
 - ЭМТ ийн лаборатори, оношлогоо болон нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэмэгдүүлнэ
 - Бүтэн өнчин хүүхдэд дэмжлэг үзүүлнэ
 - Бизнес инкубатар төвийн барилгыг түшиглэн нийтийн ахуйн үйлчилгээний төв байгуулах, үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд түрээс хэлбэрээр эзэмшүүлэх
- ГУРАВ. МАЛ АЖ АХУЙ, ГАЗАР ТАРИАЛАН, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХҮРЭЭНД:**

- “Чинээлэг малчин” хөтөлбөр хэрэгжүүлэн ажиллана
- Багуудад шинээр уст цэгийн хайгуул хийлгэн гүн өрмийн 2-3 худаг гаргаж хуучин энгийн уурхайн худгуудыг сэргээн засварлана.
- Малын үүлдэр угсаа чанарыг сайжруулахад анхаарч малын үржлийн нэгж байгуулан үйл ажиллагааг дэмжинэ.
- Малын эрүүл мэнд халдваргүйжүүлэлтийн товлот ажлуудыг өрх бүрт бүрэн хийж хэвшүүлэх, даатгалд хамрагдалтыг 30% д хүргэнэ
- Малчдын өрхийн орлого нэмэгдүүлэхэд бүх талаар дэмжиж төсөл хөтөлбөрийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- Мах сүүний өндөр ашиг бүхий үхэр үржүүлэн өсгөх
- Шинэ хөдөө хөтөлбөр хэрэгжүүлж Малын түүхий эдийг боловсруулж борлуулахад хамтарч ажиллана.

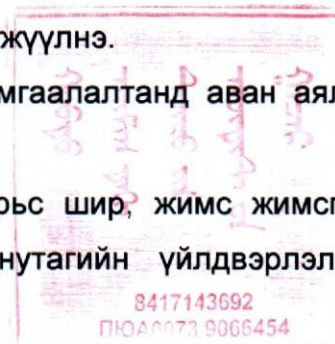


ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСАГ, ДЭД БҮТЭЦ:

- Албан байгууллагуудыг цэвэр усны нэгдсэн сүлжээнд холбох, айл өрх аж ахуйн нэгжүүдийг дулааны шугамд холбох
- Орон нутгийн мэдээ мэдээлэл бэлтгэж гаргадаг вэб хуудастай болгоно.
- Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай болон албан байгууллагуудын эзэмшлийн талбайг бүрэн камержуулах
- Орон нутагт байгаа нөөц боломжийг ашиглан цахилгаан эрчим хүчний үнийг тодорхой хувиар бууруулж ажиллана

ТАВ. ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

- Мал аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрлэлүүдийг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх
- Хариуцлагатай аялал жуулчлалыг дэмжиж хөгжүүлнэ.
- Түүх соёлын дурсгалт газруудыг тогтоон хамгаалалтанд аван аялал жуулчлалын маршрутанд оруулах
- Эсгий гар урлал, сүү сүүн бүтээгдэхүүн, арьс шир, жимс жимсгэн, зөөлөн оёдол, сүлжмэл, хэвлэл, зэрэг орон нутагийн үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжиж хөгжүүлнэ.
- ЖДҮ –ийн зээлийг нээлттэйгээр багт хүргэнэ.



ХОВД АЙМГИЙН ЦЭЦЭГ СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО

ҮЕНЧ СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ОРОН НУТГИЙН СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР

Үенч сумын Ардчилсан нам нь сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын ээлжит сонгуульд оролцох мөрийн хөтөлбөрөө Төв Ардчилсан намын "Өсөлтийг өрх бүрд" хүргэх мөрийн хөтөлбөр болон УИХ-ын 2020 оны 52-р тогтоолоор баталсан "Алсын хараа – 2050" урт хугацааны хөгжлийн бодлоготой уялдуулан сумын намын хорооны гишүүдээр хэлэлцүүлэн боловсруулж баталлаа.

Бидний энэ удаагийн сонгуульд оролцох мөрийн хөтөлбөрийн гол онцлог нь ажилтай, орлоготой Үенччүүд байхыг эрхэм чиглэлээ болгон ажлын байрыг шинээр бий болгоход голлон анхаарч ажиллахаа урьтал болголоо. Өрх гэр ажилтай орлоготой байж улс орон хөгжин цэцэглэнэ гэдэгт бид итгэтэй байна.

Ажилтай, орлоготой Үенччүүд:

Бид "улс баян бол иргэн баян" гэдэг хуучинсаг ойлголтыг халж "иргэн баян бол улс баян" гэдэг бодитой, амьдрах чадвар нь шалгагдсан зарчмыг тууштай баримтална. Ардчилсан Намаас хүмүүс биднийг ажилтай болгоод өгөөч гэж хүссэн. Ажиллаад олдог орлогыг маань амьдрахад хүрэлцээтэй болгож өгөөч гэж хүссэн. Бидний бүхий л ажил үйлс эцэстээ энэ хүсэлтийг хэрэгжүүлэхэд чиглэгдэнэ.

- Улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр Үенч суманд хэрэгжүүлж байгаа аливаа төсөл хөтөлбөр, бүтээн байгуулалтын ажилд нарийн мэргэжлийн ур чадвар шаардахаас бусад бүх ажилд орон нутгийн иргэдийг авч ажиллуулна.

- Малчин өрхийн орлогын эх үүсвэрийг тогтвортой байлгахад онцгой анхаарна. Малын түүхий эд боловсруулах ЖДҮ эрхлэгчдийн бодлогоор дэмжин хамтран ажиллана.

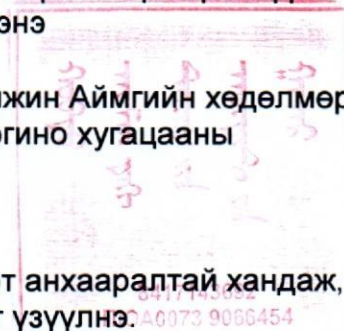
- Газар тариалан эрхлэх замаар ажлын байрыг нэмэгдүүнэ. Бид 2015-2017 онуудад Үенч суманд 100 га орчим газарт хөх тариа тариалж байсан туршлага дээрээ суурилан газар тариаланг улам өргөжүүлж ажиллана.

- Бизнес эрхлэгчдэд зориулж тогтоосон стандарт, хууль журмыг мөрдөх сургалтыг төрийн зардлаар тодорхой үе шаттай явуулна. Аливаа бизнесийг эхлүүлэхэд ийм сургалт зөвлөлгөөг мэргэжлийн байгууллагаар өгүүлдэг болно.

- Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжин Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл хөтөлбөрийг иргэдийн саналыг үндэслэн шийдвэрлэнэ

- Ажил эрхлэлт, мэргэжлийн сургалт, үйлдвэржилтийг дэмжин Аймгийн хөдөлмөр эрхлэлтийн газартай хамтран иргэдийг мэргэжил олгох богино хугацааны сургалтуудад хамруулна.

- Үйлдвэржилтийн чиглэлд гарч буй санал санаачлага бүрт анхааралтай хандаж, хэрэгжүүлэхэд нь төрөөс байж болох тусламж дэмжлэгийг үзүүлнэ.



Эрүүл бие, саруул ухаан

Энэ бол эрүүл мэнд, боловсрол, хувь хүний хөгжлийн тухай бодлого. Монгол улсын хөгжил дэвшлийн төвд Монгол хүн байна. Хүн бүр хойч үеэ эрүүл, боловсролтой, сайн хүн болоосой гэж хүсдэг. Хүн бүр эрүүл бол айл гэр амгалан. Айл хотлоороо энх бол улс үндэстний баясгалан. Бид Монгол хүн бүрийн эрүүл мэнд нь Монгол улсын эрүүл энх гэж үздэг. Бид иргэн хүний боловсрол эрдмийг эх орны хөгжлийн гол хүч гэж хардаг. Ардчилсан Нам нь эрдэмтэй, эрүүл монгол хүнийг эх орны маргааш гэж итгэдэг.

- Чанартай эмч, сувилагч, чанартай багш, мэргэжилтэнгүйгээр эрүүл мэнд, боловсролын чанартай үйлчилгээг төсөөлөх аргагүй. Иймээс энэ салбарт сум орон нутагтаа ирж ажиллах нарийн мэргэжлийн эмч, чадварлаг боловсон хүчнийг бодлогоор дэмжин хамтран ажиллана.

- Нийтийн биеийн тамир, спортын олныг хамарсан арга хэмжээг бодлогоор дэмжинэ.

-Архигүй Үенччүүд хөтөлбөрийг хэргэжүүлнэ.

- Бага насны хүүхэд, зарим иргэдийг бичиг үсэгт сургах, мөн алслагдмал багийн айл өрхөд боловсрол, эрүүл мэндийн орчин үеийн үйлчилгээ үзүүлэх зайны, суурин болон явуулын төвүүдийг байгуулж ажиллуулна.

-Сумын эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмжийг үе шаттайгаар шинэчилнэ.

-Явуулын эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулна.

-Лабораторын тоног төхөөрөмж, биохими болон бусад шинжилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлнэ.

-Нарийн мэргэжлийн эмч мэргэжилтнээр бүрэн хангаж эмнэлэгийн тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулна. /Дотор, шүдний эмч /

-“Эрүүл чийрэг Үенччүүд” “Уламжлалт анагаах ухааныг хөгжүүлэх”
хөтөлбөрүүдийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.

Төрийн үйлчилгээ, иргэний нийгэм

Монголд шударга ёс тогтоох, иргэний нийгэм цогцлоон хөгжүүлэх нь Ардчилсан Намын язгуур зорилт мөн. Төр засгийн бүх түвшний бодлого үйл ажиллагааг Монгол хүний эрх ашиг, иргэдийн үйлчилгээнд захируулна. Иргэн бүр эсвэл тэдний сонгосон төлөөлөл нь байгаа суугаа газар, баялаг бүтээмждээ эзэн болдог, амьдрал үйл ажиллагаанд нь хамаатай шийдвэрийг өөрсдөө гаргадаг, түүнд оролцдог байх хэвшлийг тогтооно.

- Нутгийн өөрөө удирдах ёсыг иргэдтэй хамтран хэрэгжүүлж, иргэд нь нутаг усныхаа асуудлыг мэддэг эзэд нь болно. Үүний тулд бид Төсвийн тухай хууль болон бусад хуулийн хүрээнд орон нутгийн аливаа асуудлыг иргэдээр хэлэлцүүлдэг болно.

143692
11060073 9060454

- Төрийн албыг цомхон, чадварлаг, өндөр бүтээмжтэй ажиллуулах удирдлага, зохион байгуулалтын хэлбэрийг сонгож хэрэгжүүлнэ
- Төрийн албан дахь ашиг сонирхлын зөрчлийг шийдвэрлэх орчин бүрдүүлж, төрийн албан хаагч бүрт нийтлэг үйлчлэх "Ёс зүйн дүрэм"-ийг баримтлан ажиллана.
- Төрийн ажил үйлчилгээ, тендерийг тунгалаг, нээлттэй, ил тод орчин, нэг цэгт шалгаруулж олон нийтэд мэдээлдэг болно.
- Урлаг, спорт, сурлагаараа манлайлан амжилт гаргасан сурагчид, албан хаагчдыг бодлогоор дэмжиж ажиллана.

Дэд бүтэц Хөдөө аж ахуйн чиглэлээр:

Энэ бол Үенч сумыг дахин төлөвлөн шинээр хөгжүүлэх бодлого. Монгол хүн орон нутагт ч, нийслэлд ч, хаана ч ажиллаж амьдарч бай, нийгмийн харилцаанд ижил тэнцүү оролцдог, орчин үеийн шаардлагатай үйлчилгээг ялгаагүй авдаг байх таатай нөхцөл бүрдүүлэхийн төлөө бид ажиллана.

- Үенч сумыг нэгдсэн дулааны шугамд холбоно.

- “Шинэ сум” хөтөлбөрт хамрагдана

- Нийтийн орон сууц барих, барилгажуулах газруудад хэсэгчилсэн төлөвлөгөөний инженерийн шугам сүлжээг шинээр бий болгоно.

- Сумын төвийн дахин төлөвлөлтийг шинээр хийж “гудам” төсөл, “хашаагаа шинэчилье” төслүүдийг шинээр хэрэгжүүлнэ.

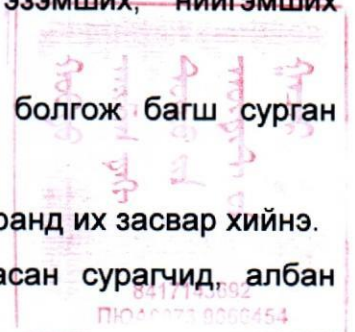
Хөдөө аж ахуйн чиглэлээр

- Хур тундасны хэмжээг нэмэгдүүлэх зорилгоор уламжлалт зан үйлийн болон шинжлэх ухааны ололт туршилтуудыг өргөнөөр ашиглана
- Мал сүргийг эрүүлжүүлэх, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, техник хангамж, тоног төхөөрөмж, төсөв зардал, хүний нөөцийг нэмэгдүүлнэ.
- Малын эрсдлийн санг байгуулан эрх зүйн орчинг бүрдүүлнэ.
- Цөлжилтийг сааруулах хөв цөөрөм бий болгох замаар ус цэгийн тоог нэмэгдүүлнэ.
- Малын үүлдэр угсаа ашиг шимийг сайжруулах зорилгоор мах сүүний фермерийн аж ахуйг бий болгоно.
- Мах махан бүтээгдэхүүн бэлтгэх цек, сүү цагаан идээ боловсруулах үйлдвэр байгуулна.
- Бэлчээрийн болон экологийн даацанд тохирсон эрүүл гойд ашиг шимт мал сүрэгтэй болох бодлогыг тууштай баримтлана.
- Ашиглалт муутай бэлчээрийг усжуулах замаар малын тэжээлийн ургамалыг ихээр тариална.

- Мал аж ахуйн баг бүрт бэлчээрийн худаг шинээр гаргана
- Бэлчээрийн хортон шавьжтай тэмцэх зардлыг нэмэгдүүлнэ.
- Бэлчээрийн зохион байгууллатыг тууштай хэрэгжүүлнэ.
- Залуу малчдыг дэмжих **“Сайн малчин”** хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлнэ.
- Малын үүлдэр угсаа сайжруулах **“Таван эрдэнэ”** хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- Малыг бордох, эмчилгээ тэжээлийн цэгийг бий болгоно
- “Нүүдэлчин Үенччүүд”** хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.
- Технологийн дэвшил, инноваци нэвтрүүлэн дотоодын үйлдвэрлэлийг дэмжиж өрсөлдөх чадварыг сайжруулсан хөнгөн үйлдвэрийг бий болгоно.
- “Жимс”** хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлнэ.
- Газар тариалангийн техник, хүнд механизмыг шинээр худалдан авахыг зардал хуваах зарчмаар дэмжинэ
- Газар тариалан эрхлэгчдийг гадны зах зээлээс хамгаалж, импортыг орлох бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжинэ.
- Төмс, хүнсний ногоо жимс жимсгэнэ, мах хадгалах олон улсын стандарт шаадлага хангасан зоорь агуулахыг төр хувийн хэвшлийн түншлэлээр барина

Боловсрол, соёл, спортын салбарт:

- ✓ Малчид хүсвэл хүүхдээ 8 наснаас сургуульд элсүүлэх боломжийг талуудтай хамтран хэрэгжүүлнэ.
- ✓ **“Аварга”, “Ном”, “Авьяас” “Багшийн хөгжил”, “Алтан өв” “Спортлог Үенччүүд” “Багш солилцоо” “Авьяаслаг Үенччүүд” “Оюунлиг Үенччүүд” “Зөв хүн”** зэрэг хөтөлбөрүүдийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.
- ✓ Сургууль цэцэрлэгийн гадаад болон дотоод орчинг камержуулж гэмт хэрэг эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх нөхцлийг бүрдүүлнэ.
- ✓ Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүдийн боловсрол эзэмших, нийгэмших нөхцлийг бүрлүүлэхэд түлхүү анхаарна.
- ✓ Сургууль цэцэрлэгийн орчинд цахим сүлжээг бий болгож багш сурган хүмүүжүүлэгчдийн ажиллах нөхцлийг сайжруулна.
- ✓ Сургуулийн хичээлийн хуучин байр болон дотуур байранд их засвар хийнэ.
- ✓ Урлаг, спорт, сурлагаараа манлайлан амжилт гаргасан сурагчид, албан хаагчдыг бодлогоор дэмжиж ажиллана.

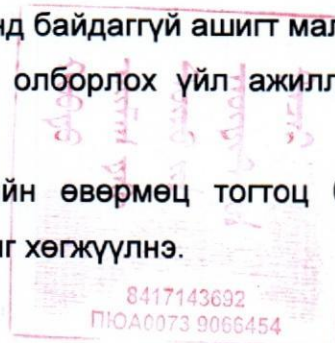


Нийгмийн халамжийн салбарт:

- ✓ Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөгжил, нөхөн сэргээлт, сувилалын төв байгуулна.
- ✓ Өрх толгойлсон эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн ажлын байрыг шинээр бий болгох асуудлыг бодлогоор дэмжинэ
- ✓ Нийгмийн зорилтот бүлэгт хүргэх төрийн үйлчилгээнд шинэчлэл хийнэ.
- ✓ Амьжиргааны баталгаажих түвшингээс доогуур өрхийн оюутны сургалтын төлбөрийг зардал хуваах зарчмаар дэмжинэ.
- ✓ Бүтэн болон хагас өнчин хүүдүүдэд Засаг даргын нэрэмжит тэтгэлэг жил бүр дэмжлэг үзүүлнэ

Байгаль орчин, аялал жуулчлал, уул уурхайн салбарт:

- ✓ Ногоон хөгжлийн загвар сум, баг, байгууллага болох хөдөлгөөн өрнүүлж бодлогоор дэмжинэ
- ✓ “Эко сум” хөтөлбөр үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ
- ✓ Бичил уурхайчдыг хууль журмын дагуу дэмжиж ажиллана
- ✓ Орон нутгийн болоод улсын тусгай хамгаалалтанд байдаггүй ашигт малтмал бүхий газруудад бичил уурхайн зориулалтаар олборлох үйл ажиллагааг бодлогоор дэмжинэ
- ✓ Дэлхийд ганц байдаг “Халуул овоо” байгалийн өвөрмөц тогтоц бүхий үзэсгэлэнт газруудаа түшиглэн аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.
- ✓ Хогийн цэгийг цэвэрлэж газрыг нөхөн сэргээнэ



Сайн үйлс улам дэлгэрэх болтугай.

ҮЕНЧ СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО

2020 оны 06 дугаар сарын 17-ны өдөр

Ховд аймгийн Ховд сумын
Ардчилсан намын хорооны
зөвлөлийн ... тоот тогтоолын
хавсралт

**АЙМАГ СУМ ДҮҮРГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2020 ОНЫ
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ ХОВД АЙМГИЙН ХОВД СУМЫН АРДЧИЛСАН
НАМЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Монгол Улсын Засгийн газар, Ховд аймгийн Ардчилсан намын мөрийн хөтөлбөр, Сумын нийгэм эдийн засгийг 2014-2024 онд хөгжүүлэх урт хугацааны хөтөлбөрүүд, ард иргэд, албан байгууллагуудын санал хүсэлттэй уялдуулж тус сумын нийгэм эдийн засгийг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд төрийн үйлчилгээг ил тод шуурхай болгон хувь хүн, өрхийн хөгжлийг хангах үйлдвэрлэл дэд бүтцийг эрчимтэй хөгжүүлэхэд хөтөлбөрийн зорилго оршино.

НЭГ. ТӨРИЙН УДИРДЛАГА ЭРХ ЗҮЙН АЖЛЫН ХҮРЭЭНД:

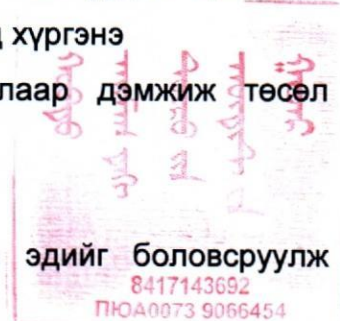
- Төрийн бүх үйлчилгээг иргэдэд ил тод нээлттэй, шударга, шуурхай болгох
- Ажлын сахилга хариуцлагыг чанд сахиж төрийн албан хаагчийн ёс зүйг эрхэмлэн ажиллах
- Орон нутгийн төсөв, тендер, төслийг шийдвэрлэхэд ард иргэдийн санал хүсэлтийг эрэмблэн тусгах, тэдний шууд оролцуулах боломжийг бүрэн хангаж ажиллана.
- Төрийн бодлого шийдвэр, Хууль журмыг ард иргэдэд сурталчлан мэдээлэх ажлыг эрчимжүүлж цахим мэдээллийг бий болгоно.
- Иргэний танхим, нэг цэгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, хөдөлмөр жуулчлалын цахим машиныг нийтийн эзэмшлийн газруудад байршуулж ажиллана.
- Баг хөгжлийн санг сэргээн бий болгож орон нутгийн хөгжлийн сангаас төсөв хуваарилан зарцуулах эрхийг тухайн багт бий болгоно.
- Төрийн албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, тогтвор суурьшилттай ажиллахад дэмжлэг үзүүлж төрийн албан хаагчдын нийтийн орон сууц барих ажлыг зохион байгуулна
- Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний нэр олшруулахад дэмжлэг үзүүлнэ
- Төрийн бус иргэний нийгмийн байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах, тэднийг бүх талаар дэмжих, оффисийн байраар бүрэн хангаж ажиллана.

ПНДА0073 9066454

ХОЁР БОЛОВСРОЛ СОЁЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ ХҮРЭЭНД:

- Сургуулийн гадна биеийн тамирын талбайг өргөтгөх, тоглоомын талбай нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.
 - Бүх төсөвт байгууллагуудын гадна тохижилт, аюулгүй байдалд дэмжлэг үзүүлэх
 - Цэцэрлэгийн тоглоомын талбай анги танхимын тохижилт зөөлөн эд шинэчлэхэд дэмжлэг үзүүлэх
 - Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайг зүлэгжүүлэх, гудамжны хайс гэрэлтүүлэг нэмэгдүүлэх.
 - Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг дэмжиж хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ
 - Нийгмийн даатгалд хамрагдах хүрээг нэмэгдүүлж тэтгэврийн суурь даатгалын тогтолцооод сумын хүн амыг бүрэн хамруулах.
 - ЭМТ ийн лаборатори, оношлогоо болон нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэмэгдүүлнэ
 - Бүтэн өнчин хүүхдэд дэмжлэг үзүүлнэ
 - Бизнес инкубатар төвийн барилгыг түшиглэн нийтийн ахуйн үйлчилгээний төв байгуулах, үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд түрээс хэлбэрээр эзэмшүүлэх
- ГУРАВ. МАЛ АЖ АХУЙ, ГАЗАР ТАРИАЛАН, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХҮРЭЭНД:**

- “Чинээлэг малчин” хөтөлбөр хэрэгжүүлэн ажиллана
- Багуудад шинээр уст цэгийн хайгуул хийлгэн гүн өрмийн 2-3 худаг гаргаж хуучин энгийн уурхайн худгуудыг сэргээн засварлана.
- Малын үүлдэр угсаа чанарыг сайжруулахад анхаарч малын үржлийн нэгж байгуулан үйл ажиллагааг дэмжинэ.
- Малын эрүүл мэнд халдваргүйжүүлэлтийн товлот ажлуудыг өрх бүрт бүрэн хийж хэвшүүлэх, даатгалд хамрагдалтыг 30% д хүргэнэ
- Малчдын өрхийн орлого нэмэгдүүлэхэд бүх талаар дэмжиж төсөл хөтөлбөрийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- Мах сүүний өндөр ашиг бүхий үхэр үржүүлэн өсгөх
- Шинэ хөдөө хөтөлбөр хэрэгжүүлж Малын түүхий эдийг боловсруулж борлуулахад хамтарч ажиллана.



ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСАГ, ДЭД БҮТЭЦ:

- Албан байгууллагуудыг цэвэр усны нэгдсэн сүлжээнд холбох, айл өрх аж ахуйн нэгжүүдийг дулааны шугамд холбох
- Орон нутгийн мэдээ мэдээлэл бэлтгэж гаргадаг вэб хуудастай болгоно.
- Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай болон албан байгууллагуудын эзэмшлийн талбайг бүрэн камержуулах
- Орон нутагт байгаа нөөц боломжийг ашиглан цахилгаан эрчим хүчний үнийг тодорхой хувиар бууруулж ажиллана

ТАВ. ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

- Мал аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрлэлүүдийг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх
- Хариуцлагатай аялал жуулчлалыг дэмжиж хөгжүүлнэ.
- Түүх соёлын дурсгалт газруудыг тогтоон хамгаалалтанд аван аялал жуулчлалын маршрутанд оруулах
- Эсгий гар урлал, сүү сүүн бүтээгдэхүүн, арьс шир, жимс жимсгэн, зөөлөн оёдол, сүлжмэл, хэвлэл, зэрэг орон нутагийн үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжиж хөгжүүлнэ.
- ЖДҮ –ийн зээлийг нээлттэйгээр багт хүргэнэ.



ХОВД АЙМГИЙН ХОВД СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО

**АЙМАГ СУМ ДҮҮРГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2020 ОНЫ
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ ХОВД АЙМГИЙН ЧАНДМАНЬ СУМЫН
АРДЧИЛСАН НАМЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

2020.06.15

Урд гол

Монгол Улсын Засгийн газар, Ховд аймгийн Ардчилсан намын мөрийн хөтөлбөр, Сумын нийгэм эдийн засгийг 2015-2025 онд хөгжүүлэх урт хугацааны хөтөлбөрүүд, ард иргэд, албан байгууллагуудын санал хүсэлттэй уялдуулж тус сумын нийгэм эдийн засгийг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд төрийн үйлчилгээг ил тод шуурхай болгон хувь хүн, өрхийн хөгжлийг хангах үйлдвэрлэл дэд бүтцийг эрчимтэй хөгжүүлэхэд хөтөлбөрийн зорилго оршино.

НЭГ. Төрийн удирдлага эрх зүйн ажлын хүрээнд:

- 1.1 Төрийн бүх үйлчилгээг иргэдэд ил тод нээлттэй, шударга, шуурхай болгох
- 1.2 Ажлын сахилга хариуцлагыг чанд сахиж төрийн албан хаагчийн ёс зүйг эрхэмлэн ажиллах
- 1.3 Орон нутгийн төсөв, тендер, төслийг шийдвэрлэхэд ард иргэдийн санал хүсэлтийг эрэмблэн тусгах, тэдний шууд оролцуулах боломжийг бүрэн хангаж ажиллана.
- 1.4 Төрийн бодлого шийдвэр, Хууль журмыг ард иргэдэд сурталчлан мэдээлэх ажлыг эрчимжүүлж цахим мэдээллийг бий болгоно.
- 1.5 Иргэний танхим, нэг цэгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, хөдөлмөр жуулчлалын цахим машиныг нийтийн эзэмшлийн газруудад байршуулж ажиллана.
- 1.6 Баг хөгжлийн санг сэргээн бий болгож орон нутгийн хөгжлийн сангаас төсөв хуваарилан зарцуулах эрхийг тухайн багт бий болгоно.
- 1.7 Төрийн албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, тогтвор суурьшилттай ажиллахад дэмжлэг үзүүлж төрийн албан хаагчдын нийтийн орон сууц барих ажлыг зохион байгуулна.
- 1.8 Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний нэр олшруулахад дэмжлэг үзүүлнэ
- 1.9 Төрийн бус иргэний нийгмийн байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах, тэднийг бүх талаар дэмжих, оффисийн байраар бүрэн хангаж ажиллана.
- 1.10 Багуудын конторуудыг засварлаж тоног төхөөрөмжийн хангамж сайжруулна.

ХОЁР.Хүн амын соёл, үйлчилгээ нийгмийн хамгаалал:

- 1.1 Соёлын төв, сургууль, цэцэрлэг, цагдаа, эрүүл мэндийн төв, багууд зэрэг төсөвт байгууллагуудын хуучин барилгуудад их засвар хийж шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах.
- 1.2 Хуучин эмнэлэгийн байрыг сэргээн засварлаж фитнес, уламжлалт болон сэргээн засах эмчилгээ, нийгмийн эрүүл мэндийн сургалтын бааз болгох
- 1.3 Сургуулийн гадна биеийн тамирын талбайг өргөтгөх, тоглоомын талбай нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

- 1.4 Хими, Физикийн болон бусад кабинетуудын тоног төхөөрөмж болон шаардлагатай бэлдэц бодис авахад дэмжлэг үзүүлнэ
- 1.5 Хөөмийн дэд хөтөлбөр боловсруулж сургалтыг нэмэгдүүлэх, уламжлалт наадмуудыг орон нутагт хийх.
- 1.6 Сумын алдартнуудын танхим бий болгож номын сангийн фондыг баяжуулан явуулын үйлчилгээг бий болгох, орон нутгийн музейн үзмэрийг баяжуулах
- 1.7 Бүх төсөвт байгууллагуудын гадна тохижилт, аюулгүй байдалд дэмжлэг үзүүлэх
- 1.8 Цаг уурын барилгыг шинээр барих
- 1.9 ЭМТ, ЗДТГ, цагдаа, багуудын засаг дарга, эмч, вакцинаторын авто машин, мотоциклын парк шинэчлэлт хийх
- 1.10 Цэцэрлэгийн тоглоомын талбай анги танхимын тохижилт зөөлөн эд шинэчлэхэд дэмжлэг үзүүлэх
- 1.11 Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайг бүрэн камержуулах, зүлэгжүүлэх, гудамжны хайс гэрэлтүүлэг нэмэгдүүлэх.
- 1.12 Сумын үдэх угтах байгууламжийг өргөтгөх, баатруудын талбайг байнгын ажиллагаатай болгож сумын цэнгэлдэх хүрээлэнгийн түвшинд хүргэж иргэдийн амрах ая тухтай орчин бүрдүүлнэ
- 1.13 Ахмадын байрны иж бүрэн тохижилт хийж байнгын ажиллагаатай болгоно.
- 1.14 Гэр цэцэрлэг болон албан бус боловсролын үйлчилгээг нэмэгдүүлснээр сургууль, цэцэрлэгийн хамран сургалтыг нэмэгдүүлнэ.
- 1.15 Сумын хүн амыг нэмэгдүүлэх /гадны сумдаас / хөтөлбөр хэрэгжүүлж ажиллах бөгөөд, сургууль төгссөн залуучуудыг үйлдвэрлэл эрхлэх боломжуудыг бүх талаар дэмжиж ажиллана.
- 1.16 Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг дэмжиж хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ
- 1.17 Нийгмийн даатгалд хамрагдах хүрээг нэмэгдүүлж тэтгэврийн суурь даатгалын тогтолцооод сумын хүн амыг бүрэн хамруулах.
- 1.18 Байгууллага бүрт ажилчдын амралтын өрөөг бий болгох.
- 1.19 ЭМТ ийн лаборатори, оношлогоо болон нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэмэгдүүлнэ
- 1.20 Шүдний хувийн эмнэлэг бий болгож амны хөндийн өвчлөлийг 50%-иар бууруулах
- 1.21 Бүтэн өнчин хүүхдэд дэмжлэг үзүүлнэ
- 1.22 Цэцэрлэгийн дэргэд 1,2-2 нас хүртлэх хүүхдийн асран хамгаалах тусгай ангийг эцэг эхчүүдтэй хамтран бий болгож ажиллана.
- 1.23 Бизнес инкубатар төвийн барилгыг түшиглэн нийтийн ахуйн үйлчилгээний төв байгуулах, үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд түрээс хэлбэрээр эзэмшүүлэх

ГУРАВ. Мал аж ахуй, газар тариалан, байгаль орчны хүрээнд:

3.1 Чандмань сумын бэлчээрийн менежментийн төлөвлөгөө болон бэлчээр ашиглах журам боловсруулан ИТХ аар хэлэлцүүлэн батлаж хэрэгжүүлнэ.

3.2 "Эко чинээлэг малчин" хөтөлбөр хэрэгжүүлэн ажиллана

3.3 Байгалийн нөөцийн хамтын менежментийн нөхөрлөлүүд үүсгэн байгуулж тэднийг бүх талаар дэмжин газар нутгийг гэрээгээр эзэмшүүлж эко

системийн тэнцвэртэй байдлыг ханган ажиллахын зэрэгцээ Сумын Эко малчин шагналыг бий болгон ажиллана.

3.4 Бэлчээрийн хортон шавьж устгах ажлыг жил зохион байгуулж ажиллана

3.5 Багуудад шинээр уст цэгийн хайгуул хийлгэн гүн өрмийн 2-3 худаг гаргаж хуучин энгийн уурхайн худгуудыг сэргээн засварлана.

3.6 Малын үүлдэр угсаа чанарыг сайжруулахад анхаарч малын үржлийн нэгж байгуулан үйл ажиллагааг дэмжинэ.

3.7 Малын эрүүл мэнд халдваргүйжүүлэлтийн товлот ажлуудыг өрх бүрт бүрэн хийж хэвшүүлэх, даатгалд хамрагдалтыг 30% д хүргэнэ.

3.8 Цагаан голд сумын нэгдсэн хадлангийн талбайтай болгох

3.8 Мал эмнэлэгийн нэгжүүдийн тоог нэмэгдүүлнэ.

3.9 Малчдын өрхийн орлого нэмэгдүүлэхэд бүх талаар дэмжиж төсөл хөтөлбөрийн байгууллагуудтай хамтран арьс шир боловсруулах болон бяслагны үйлдвэрүүд байгуулна.

3.10 Махны нэгдсэн хөргүүр зоорь бий болгоно.

3.11 Төмс хүнсний ногоо, жимс жимсгэний тариалалтыг нэмэгдүүлж төмс хүнсний ногоог 10 га-д, жимс жимсгэнийг 8 га-д тус хүргэж тариална.

3.12 Ногоон байгууламжийн талбайг 2 дахин нэмэгдүүлнэ.

3.13 Идэвхитэн байгаль хамгаалагчдын тоог нэмэгдүүлэн баг бүрт 4 хүнийг мэргэшүүлж тоног төхөөрөмжөөр ханган шатахууны дэмжлэг үзүүлж ажиллана

3.14 Шилтэл малын үзэсгэлэн худалдааг жил зохион байгуулах

3.15 Мах сүүний өндөр ашиг бүхий үхэр үржүүлэн өсгөх

3.16 Сумын төвийн хог хаягдлын цэгийн хог булшлах, далан бий болгон хашааг өргөтгөн барьж хог тээвэрлэх машинтай болох

3.17 Шинэ хөдөө хөтөлбөр хэрэгжүүлж Малын түүхий эдийг боловсруулж борлуулахад хамтарч ажиллана.

ДӨРӨВ. Эдийн засаг, дэд бүтэц:

4.1 Сумын урд гол хүртэл өндөр хүчдэлийн шугам татаж 50квольтын трансформатор тавьж айл өрхийг зусланд гаргах нөхцлийг бүрдүүлэх, төвийн 04 –ын шугамын өргөтгөл хийж 200квт аар чадлыг нэмэгдүүлнэ

4.2 Дөргөн Чандманий 35квольт цахилгаан дамжуулах агаарын шугам татах ажлын зураг, төслийн ТЗҮ хийлгэн уг ажлыг эхлүүлэх.

4.3 Баянхайрхан сүлжээ багуудад үүрэн телефоны сүлжээнүүд бий болгож бүх багт интернетийн сүлжээний 4-5G технологийг нэвтрүүлэх

4.4 Манхан Чандманийг хатуу хучилттай замаар холбох

4.5 Албан байгууллагуудыг цэвэр усны нэгдсэн сүлжээнд холбох, айл өрх аж ахуйн нэгжүүдийг дулааны шугамд холбох

4.7 Орон нутгийн телевизийн нэвтрүүлэгтэй болох

4.8 Лагеруудыг гэрэлтүүлэгтэй болгох

4.9 Сумын төв доторх хатуу хучилттай замыг 1 км ээр нэмэгдүүлэх

4.10 Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай болон албан байгууллагуудын эзэмшлийн талбайг бүрэн камержуулах

ТАВ. Жижиг дунд үйлдвэрлэл, аялал жуулчлал

5.1 Гахай тахианы аж ахуйг дэмжиж бий болгоно.

5.2 Мал аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрлэлүүдийг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх

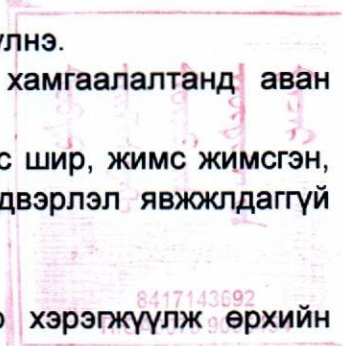
5.3 Хариуцлагатай аялал жуулчлалыг дэмжиж хөгжүүлнэ.

5.4 Түүх соёлын дурсгалт газруудыг тогтоон хамгаалалтанд аван аялал жуулчлалын маршрутанд оруулах

5.5 Эсгий гар урлал, сүү сүүн бүтээгдэхүүн, арьс шир, жимс жимсгэн, зөөлөн оёдол, сүлжмэл, хэвлэл, зэрэг орон нутагт үйлдвэрлэл явжолдаггүй үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжиж хөгжүүлнэ.

5.6 ЖДҮ –ийн зээлийг нээлттэйгээр багт хүргэнэ.

5.7 Өрх бүрийг шйлдвэрлэгч болгох хөтөлбөр орлогыг нэмэгдүүлнэ.



Ховд аймгийн Эрдэнэбүрэн сумын
Ардчилсан намын хорооны
зөвлөлийн ... тоот тогтоолын
хавсралт

**АЙМАГ СУМ ДҮҮРГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2020 ОНЫ
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ ХОВД АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБҮРЭН СУМЫН
АРДЧИЛСАН НАМЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Монгол Улсын Засгийн газар, Ховд аймгийн Ардчилсан намын мөрийн хөтөлбөр, Сумын нийгэм эдийн засгийг 2014-2024 онд хөгжүүлэх урт хугацааны хөтөлбөрүүд, ард иргэд, албан байгууллагуудын санал хүсэлттэй уялдуулж тус сумын нийгэм эдийн засгийг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд төрийн үйлчилгээг ил тод шуурхай болгон хувь хүн, өрхийн хөгжлийг хангах үйлдвэрлэл дэд бүтцийг эрчимтэй хөгжүүлэхэд хөтөлбөрийн зорилго оршино.

НЭГ. ТӨРИЙН УДИРДЛАГА ЭРХ ЗҮЙН АЖЛЫН ХҮРЭЭНД:

- Төрийн бүх үйлчилгээг иргэдэд ил тод нээлттэй, шударга, шуурхай болгох
- Ажлын сахилга хариуцлагыг чанд сахиж төрийн албан хаагчийн ёс зүйг эрхэмлэн ажиллах
- Орон нутгийн төсөв, тендер, төслийг шийдвэрлэхэд ард иргэдийн санал хүсэлтийг эрэмблэн тусгах, тэдний шууд оролцуулах боломжийг бүрэн хангаж ажиллана.
- Төрийн бодлого шийдвэр, Хууль журмыг ард иргэдэд сурталчлан мэдээлэх ажлыг эрчимжүүлж цахим мэдээллийг бий болгоно.
- Иргэний танхим, нэг цэгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, хөдөлмөр жуулчлалын цахим машиныг нийтийн эзэмшлийн газруудад байршуулж ажиллана.
- Баг хөгжлийн санг сэргээн бий болгож орон нутгийн хөгжлийн сангаас төсөв хуваарилан зарцуулах эрхийг тухайн багт бий болгоно.
- Төрийн албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, тогтвор суурьшилттай ажиллахад дэмжлэг үзүүлж төрийн албан хаагчдын нийтийн орон сууц барих ажлыг зохион байгуулна
- Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний нэр олшруулахад дэмжлэг үзүүлнэ
- Төрийн бус иргэний нийгмийн байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах, тэднийг бүх талаар дэмжих, оффисийн байраар бүрэн хангаж ажиллана.

ХОЁР.БОЛОВСРОЛ СОЁЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ ХҮРЭЭНД:

- Сургуулийн гадна биеийн тамирын талбайг өргөтгөх, тоглоомын талбай нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.
 - Бүх төсөвт байгууллагуудын гадна тохижилт, аюулгүй байдалд дэмжлэг үзүүлэх
 - Цэцэрлэгийн тоглоомын талбай анги танхимын тохижилт зөөлөн эд шинэчлэхэд дэмжлэг үзүүлэх
 - Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайг зүлэгжүүлэх, гудамжны хайс гэрэлтүүлэг нэмэгдүүлэх.
 - Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг дэмжиж хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ
 - Нийгмийн даатгалд хамрагдах хүрээг нэмэгдүүлж тэтгэврийн суурь даатгалын тогтолцооод сумын хүн амыг бүрэн хамруулах.
 - ЭМТ ийн лаборатори, оношлогоо болон нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэмэгдүүлнэ
 - Бүтэн өнчин хүүхдэд дэмжлэг үзүүлнэ
 - Бизнес инкубатар төвийн барилгыг түшиглэн нийтийн ахуйн үйлчилгээний төв байгуулах, үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд түрээс хэлбэрээр эзэмшүүлэх
- ГУРАВ. МАЛ АЖ АХУЙ, ГАЗАР ТАРИАЛАН, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХҮРЭЭНД:**

- “Чинээлэг малчин” хөтөлбөр хэрэгжүүлэн ажиллана
- Багуудад шинээр уст цэгийн хайгуул хийлгэн гүн өрмийн 2-3 худаг гаргаж хуучин энгийн уурхайн худгуудыг сэргээн засварлана.
- Малын үүлдэр угсаа чанарыг сайжруулахад анхаарч малын үржлийн нэгж байгуулан үйл ажиллагааг дэмжинэ.
- Малын эрүүл мэнд халдваргүйжүүлэлтийн товлот ажлуудыг өрх бүрт бүрэн хийж хэвшүүлэх, даатгалд хамрагдалтыг 30% д хүргэнэ
- Малчдын өрхийн орлого нэмэгдүүлэхэд бүх талаар дэмжиж төсөл хөтөлбөрийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- Мах сүүний өндөр ашиг бүхий үхэр үржүүлэн өсгөх
- Шинэ хөдөө хөтөлбөр хэрэгжүүлж Малын түүхий эдийг боловсруулж борлуулахад хамтарч ажиллана.

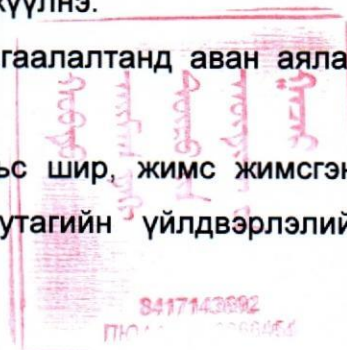
8417143692
0066454

ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСАГ, ДЭД БҮТЭЦ:

- Албан байгууллагуудыг цэвэр усны нэгдсэн сүлжээнд холбох, айл өрх аж ахуйн нэгжүүдийг дулааны шугамд холбох
- Орон нутгийн мэдээ мэдээлэл бэлтгэж гаргадаг вэб хуудастай болгоно.
- Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай болон албан байгууллагуудын эзэмшлийн талбайг бүрэн камержуулах
- Орон нутагт байгаа нөөц боломжийг ашиглан цахилгаан эрчим хүчний үнийг тодорхой хувиар бууруулж ажиллана

ТАВ. ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

- Мал аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрлэлүүдийг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх
- Хариуцлагатай аялал жуулчлалыг дэмжиж хөгжүүлнэ.
- Түүх соёлын дурсгалт газруудыг тогтоон хамгаалалтанд аван аялал жуулчлалын маршрутанд оруулах
- Эсгий гар урлал, сүү сүүн бүтээгдэхүүн, арьс шир, жимс жимсгэн, зөөлөн оёдол, сүлжмэл, хэвлэл, зэрэг орон нутагийн үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжиж хөгжүүлнэ.
- ЖДҮ –ийн зээлийг нээлттэйгээр багт хүргэнэ.



ХОВД АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБҮРЭН СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО